

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimbi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejema: — avstro-ogrsko dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, bla-govoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi Božičnih praznikov izide pri-hodnji list v petek, 27. decembra 1901.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, ka-lerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naroč-nini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Častit Božič!

Zopet so tu poezije polni božični prazniki! Zopet zadone nocoj po vsem krščanskem svetu veseli zvonovi, strinjajoč se v veličastno, zanosno harmonijo ter znaneč človeštvu rojstvo Gospodovo. Milijoni in milijoni duš drhte danes v neodoljivi sili najčudovitejšega misterija, da je Beseda meso postala, da se je včlovečil sam Bog, da mu je prinesel rešitev iz teme ter mu prižgal neugasno luč večno-napredujoče prosvete. Zato pa so božični prazniki vsemu krščanskemu kulturnemu svetu vsako leto z enako radostjo in hvaležnostjo proslavljeni rojstveni jubilej moderne kulture. Zvezda, ki je zatrepetala nad betlehemskim hlevcem, je bila simbol nove, srečnejše dobe človečanstva, simbol, za katerim so hiteli hrepenoče modreci iz jutrovih dežel in za katerim težé vsi narodi na svetu že drugo tisočletje. Za tem simbolom miru, svobode in prosvete stremi zdušno že dvajseto stoletje svet,

in nikdar ni to hrepenenje življeše kot na današnji večer, ko se nam polni duša z najslajšo poezijo, kolikor je nam nudi naša vera.

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« V veličastnem koralu se nam zdi, da odmeva tudi nocoj to petje po vsemirju, in kakor priprosti pastirji, se oziramo tja gori tudi mi v svetem trepetu, z blaženostjo v srcu in z neutušnim hrepenenjem v duši. »Slava Bogu!« kliče nocoj vsak atom našega krščanskega srca; »slava Bogu!«, ki nas je posadil v ta lepi svet ter nas obdaril z vsem, kar treba našim dušam in telesom. »Slava Bogu!« — ki nam je vdihnil svetel um in krepko voljo, da se dvigamo višje in višje ter postajamo vedno podobnejši Njemu, ki je naš izvir!

»In mir ljudem na zemlji!« — Tudi za njim gredo vse naše želje. Miru sreče, miru nekaljenega razvijanja in napredovanja, miru bratstva vseh narodov in ljudij si želimo še danes — zaman! Dobre volje smo Slovenci že po svoji naravi, dobri, mehki, blagi, prizanesljivi smo, a miru ne moremo doseči. Naše narodno življenje je večer nemir, brezkončen boj, in vse kaže, da tako ostane še dolgo. Saj v sedanjih razmerah bi bil za nas začetek umiranja.

Stoletja in stoletja se borimo že za svoje najprimitivnejše življenjske pravice, a vstajajo nam še vedno novi sovražniki. Bojevati se moramo za svoj obstanek danes še tako, kakor ob začetku naše zgodovine, boriti se moramo za vsak korak, katerega hočemo storiti naprej na poti kulture ter narodne in duševne svobode. Siloma nas potiskajo v temo, siloma nam zapirajo vrata do hrama prosvete in na lastnih rodnih tleh naj bi igrali vloge nekdanjih helotov. Brezpraven naj bi bil naš materinski jezik, brez moči in ugleda naše ljudstvo. In v takih razmerah naj bi iskali miru? — Boj, vztrajen, neustrašen, požrtvovalen boj nam je donesel že mnogo uspehov, zato pa ostanemo v boju oboroženi dotlej, da dosežemo, kar nam gre po pravici. Izvojevati si moramo v

okvirju države in v zvezi s slovanskimi sosedi vsaj relativno neodvisnost, saj vemo, da narod, ki se odpoveduje svojemu jeziku in svoji individualnosti, je zapadel smrti. Priboriti si hočemo čim največjo politično in duševno svobodo, da moremo kulturno in gospodarsko napredovati, vsopredno z najprosvetlenejšimi evropskimi narodi.

Boriti se moramo vztrajno in neustrašeno tudi proti tistim domačim sovražnikom, ki so nasprotni vodilnim idejama modernega časa, narodnosti in svobodnemu napredku, in ki so prisegli na zastavo mednarodnega klerikalizma. Zmaga klerikalizma bi bila ena največjih katastrof za slovenski narod; vrgla bi ga za stoletje nazaj v temni prepad obskurantizma in reakcionarnosti, oplenila ga vseh duševnih in gospodarskih pridobitev, katere si je z neštetiimi žrtvami odkupil od svojih krivičnih tlačiteljev.

Zato pa slovenski narod, kar ga prešinjajo ideje narodnosti in svobode, ne more dovoliti, da zapoje med narod piščalka miru, nego zahteva, da grmi po naših dobravah vojna tromba. Boj, boj, boj je naše geslo, dokler ne podleže evropski prosveti in narodni samozavesti sovražni rimski klerikalizem! Iz ljubezni do naroda, kateremu želimo iz vseh močij pripraviti duševno in gospodarsko blagostanje, katerega hočemo dvigniti na stopinjo individualne svobode in evropske kulture, ne smemo odnehati v borbi proti mednarodnim klerikalnim brezdomovincem, ki rabijo vsa nedopustna sredstva, da Slovenstvo duševno zasužnjijo in si ohranijo nad njim neomejeno nadvlado. S svojimi pripomočki, ki se odtezajo danes še državni kontroli, ki pa so po vseh umstvenih razlogih kaznivi, ker so večkrat naravnost zločinski, s temi cerkvenimi pripomočki so si sicer podjarmili velik del našega naroda, da se dela daniše gluhega za vse opomine svojih pravih prijateljev; toda tudi našemu ljudstvu vznide kmalu betlehemska zvezdica vseobčne prosvete, da pregleda laž in resnico, koristolovstvo in nesebičnost... Da

se zgodi to čim preje, treba, da stojé na predni, izomikani sloji našega naroda složni bok ob boku ter da skupno navalujejo s sredstvi civilizacije na vrste anal-fabetov in zaslepljenecv. Le širitev kulture more premagati v nas klerikalizem, le brezobzirno odkrivanje resnice more rešiti naše ljudstvo polipa, ki ga davi in izsesava z neštetiimi lovskami, sesalkami in tipalnicami.

Zato pa naj se v teh božičnih praz-nikih dvigajo iz slovenskih src proti nebu goreče prošnje, da doseže naša domovina kmalu svoje politične pravice in da zaplapolá čim preje nad nami narodna troč bojnica, znaneča, da je z zmago napredne, svobodoljubne misli zavládala med Slo-venici doba miru, duševne prostosti in občne prosvete! Po trpljenju odrešenje! Post nubi! Phoebus! Tudi Slovenstvu mora napočiti enkrat narodni Božič!

V trdni veri, da ta praznik ni več daleč, želimo vzlíc sedanjemu mračnemu položaju vendar upapolnega srca vsem svojim somišljenikom, ki so dobre volje:

Čestit Vam Božič!

„Unio catholica.“

Namesto odgovora na mnogoštevilne popravke, s katerimi nas je obsula katoliška zavarovalnica „Unio catholica“, naj priobčimo oficijozno pojasnilo, ki ga je o razmerah pri tem vzajemnem društvu obelodanil dunajski „Fremdenblatt“. Ta list je pred kratkim pisal:

„Kakor je „Slovenski Narod“ razglasil, se bavi ministristvo notranjih del vsled tega, kar se je razkazalo pri zadnjih procesih, z vprašanjem o prisilni likvidaciji „Unio catholica“, ker je ta družba lansko leto imela 156.550 K deficita in ima neki letos za precejšnjo svoto nepokritih škod. Kakor čujemo, ni izključeno, da postane potreba, družbo prisiliti k likvidaciji. To se zgodi v slučaju, ako ne bo mogoče v intenzivni meri potrebno akcijo za saniranje dejanski izvršiti. Vlada se za temeljito preiskavo razmer te zavarovalnice ni odločila samo vsled interpelacij in procesov, nego tudi vsled tega, kar je našla pri red-

LISTEK.

Stari Pankracij in njegov vnuk.

(Božična povest. Spisal Rudolf Arko.)

Bila je majhna podzemeljska klet, kjer je smrdelo po dimu in vlažnosti. Skozi okno prav pod stropom je prihajalo nekaj svetlobe, prihajal je pa tudi ves prah in smrad, ki se je nabral na dvorišču. Temno in mirno je bilo v tej kleti, kjer je stanoval stari Pankracij s svojim sedemletnim vnukom, le zdaj-pazdaj so se čuli od daleč glasovi, kateri so pričali o življenju, ki je nekje tam zunaj... Tu v tej kleti pa ni bilo pravega življenja. Stari Pankracij se skoraj ni več zavedal svojega lastnega življenja, ni več živel zase, ampak vsak trenutek svojega življenja je posvetil svojemu vnuku. Kakor pomladansko solnce prvo vijolico, tako je negoval starec to nežno bitje, ki mu je bilo edini smoter, edini njegov cilj... In to je bila sreča za starega Pankracija — kajti brez tega smotra, brez tega nežnega bitja bi že zdavnaj nehal živet. Pankracij ni poznal ljubezni — poznal je le trpljenje, zaničevanje, sovraštvo... In vsled tega se je že zdavnaj naveličal življenja — toda to nežno bitje ga je zopet

oživilo, to nežno bitje mu je dalo zopet življenskih sokov...

Da, Pankracijevo življenje je bilo žalostno, nesrečno.

Revna, raztrgana beračica mu je dala v mrzli novembrski noči življenje pod nekim starim, razpadlim kozolecem, ga zavila v cunjete ter ga nesla po svetu. Očeta ni poznal. Bil je otrok neporočene matere, in vsled tega je bil vse svoje življenje preganjan, sovražen, zaničevan. To ga je bolelo, to mu ni dalo miru, obstanka — hodil je kakor deseti brat, blodil od kraja do kraja, delal tu... delal tam. Žena, s katero se je poročil že v precej poznih letih, mu je rodila edino zalo, da, prezalo hčerko za ubogega, preganjanega potepina-delavca. Ta lepota je tudi njegovo hčer pogubila — ta revni, nedolžni deček je sad njene prevelike lepote. Kot osemnajstletna deklica je postala mati, nezakonska mati tega dečka ter — umrla... Torej zopet eno nesrečno, od sveta proketo bitje, kakor on. Toda on ni sovražil tega bitja, in ni proklinjal njegove matere, ampak z nekako sveto ljubeznijo se ga je oklenil, z vso ono ljubeznijo, katero je pogrešal on sam v svojem življenju.

Spominjal se je vseh udarcev, katere so njemu delili, preživljal še enkrat vse trpljenje svojega življenja — in to mučeništvo

se je spreminjalo v ljubezen, s katero se je oklepal otroka svoje nesrečne hčere. Moči, ki so ga že zapuščale, so zopet oživele, se nekako pomladile; v njegovo dušo, ki se je že skoraj popolnoma potopila v življenja valovih, je zasijal žarek upanja, hrepenenja po novem življenju — in res, njegova duša je vstala v tem dečku, ki je zapadel prokletstvu, v novi, sveti, nesebični ljubezni. Hotel mu je nadomestiti vso ono sovraštvo, katero mu je namenil svet, z ljubeznijo. In res, kako ga je ljubil! Vsak njegov giblje, vsak pogled, vsak dih je pričal o njegovi veliki ljubezni... Če pa ni mogel na ta način pokazati svoje ljubezni, pravil mu je o ljubezni, ki se pojavlja povsod... o tih, zeleni dolini... v tennem, neprodirnem gozdu... na strmi, skalnati gori... visoko pod nebom... globoko pod zemljo... povsod, povsod ljubezen, oživljajoča ljubezen. In kako je ljubil! Iz vsake besede, da, iz vsakega glasa se je čula ljubezen, se širila in širila ter se kakor blagodejno kadilo razširjala po vlažni kleti... Lahne sence so legle po mokrih stenah ter se kakor tenak pajčolan spuščale na tla. Pankracij je sedel pri peči, v kateri je bilo že nekaj žrjavice, ter imel na kolenu dečka, ki mu je gladil dolgo sivo brado. Pravil mu je, da je danes božični večer, ko pride sam Bog med ljudi, da jih spomni ljubezni, ka-

tero jim je prinesel pred mnogo, mnogo leti Krist... Božje dete pride k pridnim otrokom ter jih obdaruje, če so pridni in poslušni.

Dečko je bil kakor zamaknjen, z vsem telesom je užival pripovedovanje starčevu.

„Ali bo tudi k nama prišlo božje dete? ... Toda, dedek, tebe ne bo spomnil ljubezni, vsaj me imaš tako rad... vendar bo pa kaj prinesel Bogec. Kaj ne, dedek?“ dečko je izpraševal — toda starec je umolknil. Spoznal je zopet svoje žalostno stanje, svojo revščino, katera mu ne pripuščá, da bi prižgal majhno božično drevesce ter razveselil dečka z kakim darilcem. Da bi mogel to storiti! Kako bi bil srečen, ko bi videl dečka veselega, zadovoljnega. Toda zadnje krajezarje je dal danes za drva in kruh.

Dečko ni miroval. Pravil mu je, kaj bo vse božje dete prineslo, veselo poslal z rokami, vriskal ter cukal žalostnega deda za brado. Toda starca je to vriskanje, to veselje dečkovo mučilo, mu trgalo dušo. In jel je premišljevat, kako bi spolnil željo dečkovo. Bil je pripravljen vse storiti, vse, da zadosti skromnim željam dečkovim. Sklenil je, da gre ven na ulico ter poprosi dobre ljudi za par krajezarjev. S temi bo kupil par svečice — tam v gozdu je pa dovolj smrek, in če eno vzame, ne bo škode, vsaj pusti Bog cvetlice

nem nadzorstvu. Sicer je pa družba že začela z raznimi drugimi vzajemnimi zavarovalnicami pogajanja zaradi saniranja. Samo ob sebi se umeje, da se od uradne strani ni bati ovir, ako se vrše ta pogajanja na pravi podlagi. Ako bi pa ta prizadevanja ne imela pravočasno porabnega uspeha, potem seveda je razpust družbe neizogiben.

Isti dan je tudi „Neues Wiener Abendblatt“, ki ima tudi jako tesne zveze z vlado, sporočil:

„... Sedaj se vrše pogajanja zaradi saniranja družbe „Unio catholica“ z neko drugo zavarovalnico in je, kar se sodi, pričakovati ugodnega uspeha.“

Ta brez dvoma velfelicijozna pojasnila potrjujejo v polnem obsegu vse to, kar smo mi poročali. Iz njih je razvidno, da je „Unio catholica“ dogospodarila in da je na koncu. Odrpiti sta jej samo dve poti: ali se mora potopiti v kaki drugi vzajemni zavarovalnici, kar bi bilo zaradi tega želeto, da se zapejlani zavarovanci obvarujejo občutne škode, ali pa se mora raziti, kar bi njenim članom prouzročilo silno škodo, ker bi morali plačati ves primanjkljaj.

Hvaležno bi bilo in tudi poučno, da bi se pojasnila vsa manipulacija tega duhovniškega zavoda, ki je bil ustanovljen, da izpodrine vse druge zavarovalnice in da vse zavarovalstvo spravi pod duhovniško komando. Pričakovalo se je, da bodo gospodarji tega društva imeli velikanske dobičke, a mesto teh so zašli v najkriticnejši položaj, ker so delovali s sredstvi, ki se jih noben količjak vreden zavod ne posluhuje.

„Unio catholica“ je prišla na kant, dasi je bila zanjo po duhovnikih uprizorjena velikanska agitacija. Vsi blagoslovi papeža, kardinalov, škofov in prelatozov niso pomagali. Vzlic vsemu najdržnejšemu izkoriščanju verskih čutil, vzlic vsem podobam matere božje in vsem roženkrancem se družba ni mogla razviti, ker je začela z nezadostnimi sredstvi in ni vsled tega mogla prenesti konkurence drugih, dobro fundiranih zavarovalnic.

Prve škode, ki jih je družba morala plačati, so jo že spravile v stiske. Primorana je bila premije zvišati, vsled česar so jej začeli člani kazati hrbet in so se začeli pojavljati deficiti. Družba ni mogla ne naprej ne nazaj in se je v tem položaju zatekla k najobupnejšim sredstvom, da se ubrani grozečega propada. Različni procesi so spravili najškandaloznejše reči na dan, vrh tega je pa še poslanec Breiter razkril take dogodbe, da je družba do kosti kompromitirana in je izgubila tudi zadnjo trahico zaupanja, zlasti ker se ne upa tožiti posl. Breiterja, ki jo dolži vsakovrstnih sleparij ter jo pozivlja, naj ga postavi pred sodišče.

Usoda te duhovniške zavarovalnice nam kaže, česar se smejo nadejati tisti preveč zaupljivi ljudje, ki so pristopili „vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani, katero je ustanovil poslanec Vencajz in ki ima protektorja v osebi ljubljanskega škofa. Ta ljubljanska zavarovalnica ima še veliko manj pogojev obstanka kakor „Unio catholica“. Ustanovljena je z nezadostnim kapitalom, kateri je moral že precej izginiti, ako

je bil sploh kdaj nplačan. S tem, za današnje čase, ko je zavarovalstvo tako razvito, povse nezadostnim kapitalom, niti jedne večje škode ne more prenesti. Zavarovaneec ni mogla dobiti skoro nič, ker je vse, kar je le količjak vredno, že davno in za daljšo vrsto let zarovano. Naj to zavarovalnico zadene le taka škoda, kakršne morajo druge zavarovalnice vsako leto po večkrat plačati — in primorana bo svojim členom v pokritje primanjkljaja naložiti velikanska bremena. Kako mora biti s to zavarovalnico, ki, mimogredé rečeno, nima nobenega strokovnjaka v vodstvu, se da lahko sklepati iz tega, da se celo njeni ustanovitelji ne zavarujejo pri njej, nego pri drugih zavarovalnicah, ki sicer nimajo nobenega škofa za protektorja, pa so osnovane na solidni podlagi in imajo spretno vodstvo strokovnjakov, ne zastarelih diletantov, ki bi s snovanjem vsakovrstnih gospodarskih naprav le sebi radi pomagali na kopno.

Čese „Unio catholica“ ni mogla vzdržati, če ta ni bila kos svoji nalogi, stavimo kar kdo hoče, da se tudi Vencajzova zavarovalnica ne vzdrži, ker manjkajo vsi za to potrebni pogoji in že danes se nam smilijo tisti ljudje, ki bodo morali plačevati škodo.

Sicer pa smo ob koncu leta in menda ne bo več dolgo čakati na bilanco vzajemne zavarovalnice ljubljanske. V bilance, na katerih je podpisano g. Vencajz, sicer nimamo pravega zaupanja, kar je po izkušnjah pri „vinogradniškem društvu“ pač opravičljivo, a posvetili bomo bilanci vzajemne zavarovalnice vendar vso pozornost, posebno, ker je zanjo kolikor toliko odgovoren državni nadzorstveni organ, glede katerega upamo, da je strogo in vestno izpolnjeval svojo revizijsko dolžnost, tembolj ker ve, da je plačnik za eventualno škodo naš revni zaslepljeni kmet. Torej na svidenje pri prvi bilanci!

V Ljubljani, 24. decembra.

K položaju.

Proračunski odsek se snide 8. januarja in po želji vlade naj bi do 20. januarja svoje delo dovršil. Zbornica, ki se snide okoli 20. naj bi do konca februarja proračun dognala in se že v marcu lotila nagodbenih predlogov. Tak je načrt vlade, ki pa se smatra preoptimističnim. V proračunskem odseku se v 12 dneh ne bo mogel absolvirati proračun, zlasti ker nameravajo Vsenemci pri točki »pouk« hudo akcijo proti kreditom za slovanske šolske svrhe. Vsenemcem se ne gre za praktičen vspeh, nego le za demonstracijo, ki naj razburi tudi druge nemške stranke in naj onemogoči spravo med Nemci in Slovani. Vendar pa se je nadejati, da bo proračunski odsek svoje delo opravil vsaj do konca januarja, protislovanska akcija Vsenemcev radi poglavja »pouk« — kamor spada tudi ljubljansko vseučilišče — se bo nadaljevala v plenu, tako da bo zbornica s proračunom gotova morda šele koncem marca. April se baje prepusti deželni zborom, tako da se začne parla-

ment baviti z nagodbo šele v maju, če se poprej ne izvrše kake večje premembe.

Rusko-poljsko razmerje

se je radi wreszenske afere izdatno izboljšalo. »Czas« piše v dopisu v Varšavi: Še nikdar nismo tu v Varšavi pozdravili ruskih listov z večjimi simpatijami kot sedaj, kajti iz vsake besede v wreszenski aféri govori očitna simpatija in objektivno priznanje glede postopanja wreszenskih otrok. Ob tej priliki nahajamo v ruskih listih besede, katerih bi »Czas« ne smel ponatisniti. S kakšnimi čustvi je sprejela ruska javnost te dogodke, naj dokazuje dejstvo, da je celo več ruskih častnikov — seveda incognito — prispevalo z darovi za wreszenske žrtve. »Nov. Vremja« piše z ozirom na govor kancelarja Bülowa, da se ni čuditi, ako se Poljaki čimdalje bolj oddaljujejo od Nemcev ter se zopet približujejo svojim bratom Rusom. Rusi seveda za sedaj še svojih principov glede poljskega vprašanja ne bodo zatajili, nego čakali, da se v Poljakih vzbudi iznova čut slovanske vzajemnosti. Dalje piše »Novoje Vremja«: Pruskim pretiranostim se je zahvaliti, da prihajajo polagoma tudi avstrijski Poljaki do prepričanja, da so največji sovražniki poljskega naroda in sploh slovanskega Nemci. Če bodo avstrijski poljski voditelji, sledeč glasu javnega mnenja, končno nehali podpirati umetno nemško premoč v Avstriji in če nastopijo pravo slovansko pot, potem bomo mogli odgovoriti na to dobrodejno izpremembo le s svojim popolnim pritrdilom. Dragocenega poročila, da je polagoma možno doseči izboljšanje rusko-poljskega razmerja, ne more iztrgati iz naših rok nihče. To poročilo je naše rodno sorodstvo, katerega so se Poljaki doslej malo zavedali, ki pa se radi skrajnega poostrenja narodnega vprašanja na zahodu kaže v ospredju vedno bolj. Mi — Poljaki in Rusi — smo Slovani ter si stojimo sedaj mnogo bližje kot Nemci. Kri pač ni voda!

Dvo- in trozveza.

»Budapester Tagblatt« je prinesel članek, v katerem konstatuje, da se število nasprotnikov trozveze množi. Nemški agrarci in pristaši višje carine so na Nemškem trozvezi najprotivnejši. Anglija se približuje Rusiji in je na Angleškem močna struja proti Nemčiji. Prijateljstvo do Rusije, te največje konkurentinje Anglije, se na Angleškem javno in glasno priporoča. Važno pa je postalo vprašanje Tripolisa, po katerem je Italija hrepenela že dolgo. To hrepenenje je postalo še močnejše, odkar se je utrdila Anglija v Egiptu in Francija v Tunisu. Tripolis je vasalna pokrajina Turčije, kakor Anatolija in Macedonija. Francosko časopisje Italiji Tripolis naravnost ponuja, in sicer bodi to cena, da izstopi Italija iz trozveze, ki v Italiji ni več popularna. Ali Italija brez privoljenja Avstro-Ogrske, Nemčije in Anglije ne sme zasesti Tripolisa. Francija pa pozivlja Italijo, naj se na omenjene velevlasti ne ozira, nego naj Tripolis vzame Turčiji. Ako se to zgodi, je trozveze seveda konec.

Bržčas se pa Italija ne bo upala to storiti; vendar ima Avstro-Ogrska dovolj vzroka, da pazi, kaj se pripravlja v Parizu in v Rimu. Italija se od udarcev, ki jih je prejela v Afriki, še ni opomogla, zato si bo pač dobro premislila, predno se spusti v novo pustolovščino. Gotovo pa je, da je trozveza danes še bolj slična obrabljenu klavirju kot v času, ko je govoril o njej posl. dr. Kramáf.

Turške grozovitosti proti Ar-mencem.

»Kölnner Ztg. poroča, da se število iz Turčije bežečih Armencev množi. Položaj v Armeniji je grozen, Kurdi postopajo uprav bestijalno. Nekemu 13letnemu dečku so izrezali jezik in odrezali prste na nogah. Starci imajo hrbte razmesarjene. Pripoveduje se, da so ropi in umori Armencev v Turčiji že na dnevnem redu. A turška oblastva puščajo roparskim morilcem popolnoma svobodno roko. Zlasti strašen položaj imajo Armenci v oddaljenejših turških pokrajinah. Baje bode Rusija pri sultanu zopet posredovala.

Vojna v Južni Afriki.

27 mesecev traja sedaj že angleško-burska vojna, a vse kaže, da ne bo še tako hitro konca. Sicer prihajajo dan na dan poročila, da se bodo vršila prav v kratkem mirovna pogajanja, da so Buri izmučeni, ter da zato odnehujejo; toda te vesti, ki jih pošiljajo seveda Angleži v svet, se nikakor ne strinjajo s poročili, da hočejo poslati Angleži v Južno Afriko v februarju zopet nove čete vojakov, ter da kupujejo zopet ogromno konj. Čemu to, ako bo vojne itak prav kmalu konec? Vesti o bližnjih mirovniških pogajanjih so pač vse iz trte izvite, kajti Buri imajo še dovolj bojevnikov, dovolj volje in poguma boriti se za svoje pravice ter se tudi bojujejo s precej dobrim vspehom. Angleži seveda skrbno zakrivajo pred svetom vsak poraz, vendar kaže vse, da se jim ne godi tako dobro, kakor bi želeli in kakor sami sporočajo. Iz zanesljivega vira se poroča, da so bili Angleži nedavno ob Klip-riverju hudo poraženi. Angleži seveda molče o tem ter pošiljajo v svet brzojavke o sijajnih zmagah, ki so pa pretirane ali celo izmišljene. Boje se pač množiti že itak veliko malodušnost svojih vojakov, katere so mnogoštevilni neuspehi naredili apatične in nezadovoljne. V koncentracijskih taboriščih pa se število umrlih strašno množi. Od junija sem ni umrlo nič manj nego 12.441 belih, mej temi 10.113 otrok. Kakšne razmere vladajo v teh taboriščih, priča poročilo taboriščnega zdravnika iz Mafekinga, ki pravi, da je znašalo v septembru število bolnikov povprečno 5600 ter je umrlo 9 mož, 23 žensk in 125 otrok. Umrljivost pa je narasčala od tedna do tedna skoro za 50% in je umrlo do začetka oktobra še 200 otrok. Epidemične bolezni se čimdalje bolj širijo, v prvi vrsti influenza, legar, driska in ošpice.

Dalje v prilogi.

in drevesa rasti za vse ljudi... Tudi on je človek, čeprav preganjan in zaničevan, toda Bog ne pozna te razlike...

Dečka je položil na posteljo, povedal mu, da gre kupit drevesce — ter odšel...

Zunaj so padale goste snežinke izpod temnega večernega neba ter se nabirale kakor bela skorja na obleki ljudi, ki so hoteli, da čim preje pridejo h gorkemu, domačemu ognjišču. V ozračju je plavalo nekako tajinstveno, svečanostno pričakovanje, ki je legalo v človeška srca ter jih navdajalo s pobožnostjo. Povsod je vladal mir božičnega večera.

Iz cerkvenega stolpa se je glasil udarec zvonov za udarcem ter se tresel po mrzlem zraku. Ura je bila šest.

Stari Pankracij je stopil na vogel visoke hiše ter prosil mimogredočih milodarov. Pretekla je ura, da je dobil par krajearev, s katerimi je kupil par svečic in sladkarij. Potem je pa šel ven iz mesta — v gozd...

Precej visoko je ležal sneg, in moral ga je gaziti na nekaterih krajih skoraj do kolen. Toda nista ga ovirala niti sneg, niti mrzli, ostri veter, ki mu je zanašal goste snežinke v obraz. Misel na dečka mu je dala neko nadnaravno moč, da ni čutil mraza, ki se je ovijal njegovih udov. Stopal je dalje po snegu ter tiščal v žepu kupljene stvari, v duhu si je pa predstavljaval veselje, katerega bo napravil dečku.

Pot je bila precej dolga, vendar je nazlic vsem oviram prišel do gozda, kjer je vladala skrivnostna tihota. Sveti večer je plaval nad vso zemljo — tiho, mirno je bilo v vsej naravi... In Pankracij je odrezal majhno smreko, sedel na bližnji s snegom pokriti štor, da si samo nekoliko odpočije svoje ude, v katere je začutil nekoliko mraza, toda vendar ne toliko, da bi se zmenil zanj... Mirno je sedel, toda misli so uhajale tja v temno, vlažno klet. Videl je pred svojimi očmi one velike plave oči, polne veselja, slišal one začudene glasove, čutil na ustnih poljube ljubezni — in ves srečen je zatisnil oči, kakor bi hotel prav v srce usrkati te prizore. In neka blagodejna toplota mu je začela objemati ude, neka sladka utrujenost se ga je polastila. Oči so postale težke, glava mu je zlezla na prsi. V mislih so se mu pa porajali krasni prizori... Mala smrekica se je večala in večala... polno svečic je zagorelo na nji... in okoli nje je skakal veseli dečko ter ploskal z rokami. Zdremaal je...

Snežinke, ki so padale izpod neba, so se nabirale na njegovi dolgi bradi, na njegovi obleki ter delale vedno debelejšo skorjo... Sveti večer je vladal povsod.

V kleti je postajalo hladno, skoro mrzlo. Dečko je nekoliko zadremal, toda pričako-

vanje ga ni pustilo spati. Sedel je k peči, si grel mrzle prste ter gledal proti vratom, kdaj se odpro. V mislih si je slikal lepo božično drevesce, polno gorečih svečic, kakor ga je videl lansko leto skozi okno velike hiše... In božje dete bo prišlo ter mu prineslo igrač, ah, lepih igrač in pa sladkarij. Toda zastoj je čakal... Ura za uro je prešla — dedka ni bilo. Že zdavnaj je bila noč. Mir svetega večera je vladal povsod...

Jelo ga je zebsti, tiščal je ročice v žep ali si jih pa grel z gorko sapo. Toda vendar to čakanje, to dolgo čakaje! Parkrat je šel ter odprl vrata, prisluskaval — toda niti glasu ni bilo od nikjer. Nič več ni mogel ostati v kleti, neka notranja moč ga je vlekla ven, da poišče dedka, da poišče božje detece. In ko je našel na postelji svojo čepico, je šel tiho skozi vrata, čez dvorišče na cesto.

Kako lepo! Cesta je bila razsvetljena, vse je bliščalo, svetilo — kako drugače, nego v temni kleti. Začetkoma je šel bojazljivo, oziral se na vse strani, toda radovednost in hrepenenje ga je gnalo dalje... Ah, kako lepe igrače, žive punčike in konjički — in tamo je božično drevesce in pod njim božje detece... Kako se smehlja... Stopical je z noge na nogo, si drgnil rdeče in premrte roke, si puhal vanje ter grel nšesa. Toda vseeno ga je zeblo in lačen je bil, a dedka ni... Zastoj se je oziral okoli, povprašati

je hotel kakega človeka. Toda ljudje so hoteli mimo njega ter ga suvali. Šel je dalje ter iskal dedka, klicati si ni upal. Jel se je bati in kakor bi nekaj podilo, je začel teči po dolgih, skoraj praznih ulicah — prišel je izven mesta. Nikjer ni bilo hiše nikjer človeka.

„Dedek, dedek — oglasi se, kje si!“ Toda njegov glas je umiral v božični noči...

Utrudil se je, nič več ni mogel naprej, moral je sestti na obcestni kamen. Hotel se je ogreti. Toda kar več nimel prave moči, noge so postajale težke, prstkov na roki ni mogel več skrčiti — tudi zeblo ga ni več. Postajalo mu je toplo. In zadržalo se mu je, da je doma v gorki postelji, ah, in poleg njega stoji dedek... in božično drevesce in pod njim božje detece... in punčike, prav žive punčike... Zdaj je Jezušček vstal, prišel k njemu ter ga poljubil, ga je vzel v svoje naročje in splaval z njim proti nebu, ki se je svetilo kakor sonce. Ah, in angeljci so prišli nasproti ter mu prinesli sladkarij in igrač... Kako je bil srečen!

V mestu je jelo zvoniti k polnočnici.

Iz hiš so se vzdigovali oblaki kadila, se združevali ter obdajali kakor lahna tanečica dve duši, ki ste plavali proti nebu, da se združite v neskončni ljubezni...

Slovensko gledališče.

„Smiljana“. Opera v štirih dejanjih. V duhu hrvatske narodne glasbe zložil F. S. Vilhar. Premiera v slovenskem gledališču dne 21. decembra 1901.

Jako veseli in dobre volje smo šli po sobotni operni predstavi domu. Jasnih, prijaznih obrazov smo bili vsi, kakor bi se vrnili z redkega daljšega sprehoda po svežih travnikih in duhtečih gozdih. Močne zemeljske dišave narodne glasbene umetnosti so res okrepčale in poširokile naše prsi. Prosto smo dihalo sveži zrak naravnega vstvarjenja — Plein air v glasbi! In nekaj tega močnega naravnega parfuma smo tudi domu prinesli v svoje moderno-zadublo stanovanje. Marsikatera prijazna melodija nas je spremljala v postelj. In zaspali smo nemoderno-mirno. Ljubke narodne pesmice pa ve vile-čarodějke, plesale ste še dolgo okoli našega ležišča, nežno in sladko.

Da, veseli smo bili. Kajti dolgo časa smo zastoj čakali na vpriporitev narodne opere našega rojaka Vilharja. In ker so nam to opero leto za letom le obetali in obetali, prijavil se je čim dalje tem glasneje Faust v nas: »Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt der Glaube«. Vendar je pokazal letošnji odbor dramatičnega društva toliko narodne zavednosti in toliko umestnega poguma in eneržije, da nam je »Smiljana« ne samo obljubil, temveč dal priliko, da smo jo tudi videli in slišali na slovenskem odru, in to v obliki, ki se mora imenovati v vsakem oziru častna in dostojna.

Da, veselili smo se tega sijajnega in za nas Slovence vsekakor slavnostnega gledališnega večera tem bolj, ker so se vsi sodelujoči umetniki resno trudili, da so nam pomagali svojo častno dolžnost napram domačemu komponistu častno izpolniti. Bodi torej že tukaj vsemu gledališkemu oboževalcu, v kolikor je bilo pri tej predstavi udeleženo, izrečeno srčno priznanje za vestno njegovo delovanje.

Vilharjevo delo bi zaslužilo, da se peča z njim kritika temeljito in odkritosrčno. Danes nam za obširnejše ocenjevanje nedostaja časa. Pridržujemo si pa svoječasno detajlirano kritiko. To pot naj sledi še par kratkih opomb.

Z dokaj zanimivim, deloma tudi jako efektinim libretom je že drugo pero naše čitatelje seznanilo (glej št. 292 z dne 19. decembra t. l.). Glasba je dosti karakterizovana z besedo: narodna. Kakoršen je Vilhar v dosedanjih svojih skladbah, takšen je tudi v operi »Smiljana«. Nekateri odstavki so nam bili že celo znani, zlasti iz »Hrvatske Lire« in iz »Kolar«. Ta umetnik vam pušča skoz vsa okna čisti, zdravi zrak narodne poezije in narodne melodije v svojo delavnico. In to je edina pametna in zdrava podlaga, na kateri se more umetniška glasba, posebno pa opera, edino le razvijati. Seveda ne zadostuje samo zabeležene narodnih motivov; to so neobsekani kameni, ki jih mora umetnik šele obdelati. Skladatelj naj da pri prostemu, surovemu materialu obliko,

delovanje njegovega duha je treba čutili. Mogoče, da je Vilhar v tem oziru malo grešil, mogoče, da nam je dal premalo svojega. Na vsak način njegova izvrstna ideja še ni na vrhuncu razvoja. Treba bo iskati mejo, pri kateri se imata srečati narodni motiv in umetnost. Do sèm naivno delovanje neimenovanih posameznikov iz naroda, ustvarjenje melodičnih fraz in ritmike — tu se pa začne delovanje izobraženega umetnika. Meni se zdi, da je Smetana v svojih operah zadel pravi tip narodnih oper, da je našel ono mejo. Pri njem bi se moglo marsikaj naučiti glede obdelovanja narodnega glasbenega gradiva. Vendar ima Vilharjev samostojni stil tudi marsikaj zase. Toda glede harmonij in modulacij bo treba po mojem mnenju zavzemati bolj umetniško, bolj moderno stališče. Časi so minuli, ko je bil poslušalec zadovoljen, če mu je skladatelj tudi ves večer ponudil same navadne trizvoke, toniko, dominantni in par mediant. Mogoče je pa, da se motim; mogoče je, da govorim premalo v smislu priprostega, muzikalno ne ali le malo izobraženega občinstva. Dejstvo je, da je bilo naše občinstvo zlasti po treh zadnjih dejanjih naravnost entuzijazmirano in da tako frenetičnega in vztrajnega ploskanja že dolgo nismo slišali v slovenskem gledališču.

Vilharjeva instrumentacija je priprosta; nikjer ni predebela, pač pa po mojem mnenju na nekaterih mestih presuha. Sijajnih glasovnih efektov v njegovi partituri iščemo zastoj. In to se zopet prav izvrstno strinja s principi, po katerih je naša opera vstvarjena. Tudi v tem oziru ostane skladatelj zvest svojemu stilu. Nam to ugaja. Prisiljene in nenaravne orkestracije modernih, takozvanih narodnih oper nas motijo kakor papirji, steklenice in drugi ostanki pivnika, ki jih vidimo včasih ležati v oddaljenih, samotnih, krasno duhtečih logih. Nekaj tujega, hiperkulturnega stopa med človeka in naravo.

Večina arij in ensamblov, katerih je v »Smiljani« veliko, je za pevce jako hvaležna. Vendar se ne more trditi, da je Vilhar v uporabljenju pevskih glasov računajoč ekonom. Na nekaterih mestih se mi je zdel kakor strojevodja, ki rabi celo parno moč, kadar gre progga navzdol. On zahteva pri nepomenljivih, neefektnih recitativih od pevca vso njegovo moč, piše v težkih, nepevnih intervalih in v najvišjih in najnižjih legah. Temvečja pa je zasluga naših pevcev in pevk, ki so vse težave večinoma popolnoma premagali.

Navajanje posameznih, »posebno lepih« arij in ensamblov po mojem mnenju nima smisla. Prvič je napram priprosti, nepokvarjeni narodni glasbi jedini taksator uho. In ljudje imajo različna ušesa. De gustibus itd. Drugič se pa glasba itak samo vživa na tri načine: note čitajo, poslušajo ali igrajoč. S čitranjem raznih naslovov torej nič ni pomagano. Občinstvu so menda najbolj ugajale točke: finale 1. dejanja (»Gle, kakav lanac«),

pesmi Nikole v 3. aktu »Oj vilo, oje« in v 4. aktu »Ljubav ko ptica« ter efektne finale 4. akta. (»Majka božja, ti se smiluj.«)

Predstava je bila, kakor rečeno, izvrstna. Prva zasluga gre v tem oziru g. kapelniku Tomášu, ki je v zadnjem trenutku prevzel muzikalno vodstvo. Pevski ensemble je za to predstavo g. Mitrović prav vestno pripravil. Gosp. Tomáš je energično, sigurno in razumno dirigiral in ga je občinstvo po uverturi odlikovalo z dolgotrajnim ploskanjem. Solisti z večjimi vlogami zaslužijo vsi kvalifikacijo »jako dobro«. Imenujemo gđ. Nedbalovo, ki je kreirala naslovno vlogo. Svojo jako težko in razmeroma ne posebno hvaležno nalogo je z najboljšim uspehom absolutiral. Isto velja glede g. Olszewskega (Nikola) in gđ. Romanove (Marica). Gosp. Vašiček je Gjukana v maski in petju prav dobro karakterizoval. Vloge kakor Kecal, Jurček so mu najbolj prikladne. Tu sme slikati z ostrimi, debelimi barvami. Gosp. Polašek je ugajal. Njegov glas se je razvil, distoniranja se je odvadil in igral je s temperamentom. Da je enkrat za par taktov prezgodaj vstopil, mu radi odpustimo. Isto velja glede zbor, ki odstavka »Igra kolo« ni mogel dočakati. Manjše vloge so bile v rokah g. Wildnerja (Božo), gđ. Bitenčeve (Marta) in g. Štamcarja (sodni sluga). Organist za odrom bo moral vzeti tempo malo hitreje. Verovškova režija je hvalevredna, istotako razumno delovanje garderobierja Valente, ki je opero lepo opremil.

Končno še omenimo, da je klicalo občinstvo skladatelja večkrat burno na oder in da se je imel zahvaliti najsrčnejšim ovacijam. Krasen lovorov venec, ki so ga darovali Hrvatje dičnemu komponistu, je pričel tudi o naše m navdušenju, za katero pa nismo našli drugega izraza, kakor srčen aplavz in vzklik: Živio slovenski operni skladatelj F. S. Vilhar! **Spectator.**

Dopisi.

Iz Idrije, 23. decembra. V nedeljo 22. t. m. imelo je tukajšnje delavsko bralno društvo svoj redni občni zbor, katerega so se društveniki v prav obilem številu udeležili. Po pozdravu predsednika g. M. Seljaka in poročilu, da ima društvo premoženja v vrednosti 2581 K in sicer: hišna oprava vredna je 609 K, knjižnica 814 K, glasba in glasbila 1158 K, podal nam je tajnikov namestnik g. Fr. Treven račun o delovanju odborovom v l. 1901. Iz tega poročila posneli smo, da je šlo koncem leta društvo 1 častnega, 3 podporne in 146 delavnih članov, pristopilo je na novo 28 članov, izstopilo oziroma izključilo se jih je 17, umrlj pa so 4 društveniki. Odbor imel je 12 rednih in 2 izvanredni seji, društvo pa je napravilo 4 veselic, izlet s koncertom v Postojno in oddhodnice neumorno delavnemu članu g. J. Kogej-u. Društvo imelo je svoj pevski in tamburaški zbor, katerega je

marljivo vežbal in vodil g. A. Blažič. Blagajnik g. A. Goslar pa nam je poročal, da je imelo društvo v l. 1901 dohodkov 1115 K izdatkov pa 1140 K — koncem leta bilo je v gotovini oziroma v hranilnici vloženi 393 K. Knjižničar gospod A. Krčnik pa je povedal, da šteje društvena knjižnica 826 zvezkov. V l. 1901 se je pomnožila za 44 knjig. Pri volitvi bil je dosedanji predsednik g. M. Seljak jednoglasno izvoljen zopetnim predsednikom, dokaz velikega zaupanja, katero vživa med društveniki. Podpredsednikom voljen je bil gosp. Fr. Repar v odbor pa stari odborniki gospodje J. Rus, A. Goslar, K. Habe in A. Krčnik, na novo pa gospoda Iv. Ferjančič in A. Pirc. Za l. 1902 določili so se naslednji časniki: Slov. Narod (6 iztisov), Slovenka (3 iztisi) Edinost (2 iztisa), Slovenske knjižice (2 iztisa), Soča, Primorec, Domovina, Glas Naroda, Gorenjec, Rudeči Prapor, Brivec, Ljubljanski Zvon, Dom in Svet, Zvonček in Novi Akordi po 1 iztis. Društvo ostane še nadalje član Slovenske in Glasbene Matice. — Mirno in tiho bilo je delovanje društva a zgorajšnje številke nam glasno pričajo, da je bilo to delovanje uspešno in plodonosno. Novo izvoljeni odbor pa nam je poročal, da bo društvo ostalo na isti poti, po kateri je hodilo od svoje ustanovitve do danes, skrbeč predvsem za duševno izobrazbo svojih članov, nudeč pa jim tudi obilo poštene in lepe zabave. Delavskemu bralnemu društvu, kot skoraj jedinemu nositelju narodne in napredne ideje v Idriji, srečno novo leto! Živelmo naše vzorno društvo!

Iz Ustja nad Vipavskim dne 22. decembra. Neradi, ali primorani smo se tudi mi oglasiti v časnikih in to vsled neke politične razburjenosti, ki je s prihodom g. kurata Jožeta Urankerja nastala. — Naša vas je bila zmeraj vsa napredna. Zato je pa močno bodlo bližnje duhovnike, kakor g. Promerja iz Šturij in dekana Erjavca ter so ugibali na vse načine, kako bi nas ugnali; in res so jo ugnali, kar nemudoma so starega g. kurata Bajca premestili, seveda revež ni hotel iti od nas, postal je žrtva brezmejnega klerikalnega nasilstva; češ, za tako napredno vas je prestar, se premalo v politiko meša; za nas bil je torej prestar, a za Pivko ne, ter smo že pet dni pred volitvami dobili novega kurata, prišel je nepričakovano, še predno njegova roba, agitirat, a vse to mu ni nič pomagalo, in smo oddali v klerikalnem Šturji 72 glasov za Božiča in dva za Habeta. Večino smo imeli 70 glasov in smo zmagali velikega šturskega klerikalnega zmaja. — Zato se pa ne oglasamo, ampak za nekaj drugega. Imamo napredno »Bralno društvo«, to je pa trn v peti našemu gospodu, in na skrivnem ruje proti njemu, in ker ume jako zvito in priliznjeno govoviti, pridobil si je nekaj neumnih kimovcev, ki na tajnem že dolgo časa nekaj kuhajo, in skuhalo so res nekaj posebnega, nabrali so namreč nekaj nezavednih ljudi ter jih povabili na kozarec vina v farovž. — Seveda ne brez namena! Precej po vstopu naznani jim

Tako se godi zvestemu volilcu!

(„Razžaljenemu parlamentarcu“ posvetil Martin Suhovrharjev.)

To je bilo vpitja in krohotu v soboto zvečer tam pri „Koprivi“ v Krščanskih ulicah, ko je grof Lúna z milodonečim svojim tenorjem čital zbrani družbi na ves glas tisti grdi in zavratni napad na moj trdo zaslužen lovski renomé. Tisti hip so me seveda zapustili vsi zvesti prijatelji vinski in še celo sicer tako diplomatični in obzirni „monsieur le directeur“ je hodil dajati duška svojemu škodaželjnemu smehu — javno se seveda ni upal nastopiti zoper mene, najboljšega gosta — v tisti tili kotiček, kateri danes, žal, že podirajo. Mimogrede povedano, je to podiranje le nov žalostni dokaz, kako malo smisla ima naš deželni odbor za ohranjenje starih kulturnih spomenikov!

Toda, ker me vse zopušča, se bom pa sam branil! Saj so mi celo tolminskega prijatelja pregovorili, da je umaknil svoj fakični popravek zastran tistih kotorn, katerih jaz, žalibog, nikdar nisem gledal iz obličja v obličje. — Pa naj, bo, to je pač prijateljeva zahvala za mojo diskretnost, s katero sem zamolčal, kak učinek so napravile njegove

rumene lovske gamaše na dobrške gamze. Že prav!

In tako sam, čisto sam tičim danes v Joštarskem brlogu, pa pero sem vzel v svojo desno roko, da razkrijem razsodni javnosti to, kar mi teži sree in dušo vzpričo hudemu omadeževanju moje lovske obleke in slave. In sedaj me razsvetli ti, eekinstasta kapljica mežnarjeva!

Poslušajte torej, ljudje božji! Jaz nisem samo lovec, temveč tudi volilec, občinski, deželno- in državnozbornski. In ta moja lastnost je kriva sobotnega napada. Pred letom osorej je bilo in volitve so bile pred durmi tam pri nas doma. Kot kandidat se nam je predstavljajl mož, ki je takorekoč moj sosed. Z Martinovega vrha sem namreč jaz res doma, a če še stopiš odtod v kratkih minutah na Mladi vrh, že gledaš v tisto grapo, kjer je tekla zibel našemu kandidatu. Ne bom trdil, da je moja rojstna vas slovenska Nizza, a tudi o tisti sosedni grapi še nikdar nisem čul, da bi cvetela tam mirta in cipresa, pač pa jako bujno — irhovina. Tako bujno, da jo nosijo ljudje navadno celo življenje.*) Tudi moje toli obrekovane, a zato nič manj častitljive lovske hlače so odtod. In še neko posebnost ima ta domovina našega nekda-

*) Ni morda temu krivo to, da je škofja Loka preblizu? Vprašanje-stavca.

njega kandidata. Rojeni numismatiki so namreč nje prebivalci že v nežni mladosti. Evo dokaz! Nekoč je vprašal v vaški šoli učitelj učenca: „Ako imaš šest tet in vsaka ti podari šestico, koliko imaš potem denarja?“ In fantič se je pogumno odrezal: „Devet in petdeset krajcarjev — pa 'n sovč!“

Torej tam je doma naš bivši kandidat, in če sedaj pomislim, kakšen je bil lani ob praznikih in kakšen je letos, kakšen pred in kakšen po izvolutvi! Lani samo da sem se pokazal na prag svoje hiše, pa se je že razlegalo tam od rotovža sem: „Sluga ponižni, blagorodni gospod Martin“. „Velečastiti volilci“ pa so tiste dni kar po zraku frčali. In kadar sem prišel h „Koprivi“ na obligatno čašo piva, tedaj so mi visoki gospodje slačili sukno, pred menoj na mizi pa so že čakale vampaste havane in drobne cigaretko s pozlačnim ustnikom na velečastitega gospoda volileca. Lepi dnevi so bili to... Pa prišel je dan volitve in zmage, in tudi jaz sem urnih krač hitel v družbi svojega „rumenega“ prijatelja v Rovtarski dom, kjer je bilo napovedano veliko slavlje. „Šampanjca bova nočoj, Martin“, tako mi je obetal prijatelj, „saj je tako namigaval že več dnij naš zmagonosni kandidat“. In prijetno so se nama cedile po ustah slince, nama zvestima in velečastitima gospodoma volilecema.

Toda prišlo je drugače. Ustopivša v Rovtarski dom, po katerem je že donel turški boben meščanskih godecev, zazrla sva dolgo omizje samih gospodov članov „eksekucijskega odbora“, s katerimi sva te dni kar po vrsti pila bratovščino; predsedoval pa je novi poslanec sam, kar na dveh stolih sedeč v svoji mogočnosti. „Dober večer“ sva veselo voščila in hotela prisesti k tej imenitni družbi, okolu katere so prijetno pokali tisti debeli zamaški debelih šampanskih steklenic. Toda srpo naju je pogledal gospod poslanec in tako je namignil družbi, da se nama nihče ni umaknil, niti ponudil prostora.

„Glej ju hudiča — ali res morata povsod zraven biti“ — tako naju je pozdravil najin (!) poslanec in še tako je pripomnil v svoji širokoznanosti delikatesi, da šampanjec ni pijača za ljudi, ki so vajeni jesti krompir! Ostala prvaška družba pa mu je krohota je pritrjevala. — Tedaj pa sva midva izprevidela, da sva bila velečastita volileca in potrtta sva prisledla k družbi tudi že odklonjenih tovarišev tam v temnem kotu ter naročila — pol litra evička. Ali je bil kiseli?!

In od tistega dne naš „užaljeni“ parlamentarec in jaz nisva bila več prava prijatelja. Jaz sem se jel zavedati svoje politične svobode ter sem pri „Koprivi“ čestokrat v trpkih, a opravičenih besedah kritikoval nje-

g. nunc, da namerava napraviti novo katoliško Bralno društvo! Silil jih je, naj se podpišejo. Dva zavedna mladeniča sta jo kar ven popihala! Cast jima! Drugi pa, ki nič ne razumejo, in sploh ljudje še po starem kopitu, ki nimajo nobene veljavnosti in ne ugleda, ter večinoma še brati ne znajo, so se podpisali ali za pero prijeli. — Tu se vidi, kje imajo duhovni svojo moč, oziroma njih požrešna politika! — Drugi dan smo šele zvedeli, kaj se je zgodilo, in ko smo se še bolj natančno prepričali, posilil nas je smeh. Podučili smo nekoliko ljudi kar ni ostalo brez uspeha, kaj vse iz tega nastane in da naj previdno, premišljeno ravnajo, da ne bodo posuroveli kot na bližnjih Gočah. Potem smo še rekli, kaj nam je treba v tako mali vasi dveh društev, združimo se skupaj, ter dajamo od vsake stranke nekaj časnikov v društvo in ljudje bodo lažje prevdarili in presodili, kateri časniki resnico govorijo in kateri lažejo, za odgovor smo dobili, da oni ne marajo za naše časnike in hočejo imeti društvo s svojimi časniki. To so strastni ti klerikalci, ker se g. kurat boji, da bi se resnica ne zvedela, in da bi ljudje na sled prišli, kako klerikalni časniki lažejo, in kako resnični so napredni časniki. Res, bistra glavica je ta g. kurat, prav po novem sistemu; gospod škof nam ni mogel boljšega poslati. — Povemo Vam, gosp. kurat, da v naši vasi nič ne opravite, v naših rokah je moč, in vas prav lepo prosimo, ne mečite peska v oči tistim že tako dovolj slepim ljudem, ki ste jih vjeli. Mi Vas zato plačamo, da nam sveto vero oznanujete, in nas po krščansko živeti učite, in ne da na skrivnem babe, pajteltafelna in druge neuke ljudi poslušate. Zmenite se raje za ljudi, ki imajo kaj veljave in kaj razumnosti v glavi, saj ste dolgo študirali, in nimate slame za možgane, a imeli bi jo če boste take neumnosti s takimi neukimi ljudmi počenjali. Če Vas je pa škof za to poslal, da boste prepire in sovrašтво delali, se boste prasneno varali. — Za danes naj bo dovolj. Gosp. kurat naj gleda na mir in ljubezen, potem bo dobro zanj, če ne, pa slabo.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 23. decembra.

Seji je predsedoval župan Hribar, mi je prečital pismo lvovskega župana, s katerim se izreka obč. svetu zahvala za svoto 200 K, katero je daroval za obsence iz Wresna na Poznanjskem.

O proračunu mestnega vodovoda za l. 1902 je poročal obč. svet. Šubic. Pokritje znaša 141.400 K, potreščina pa 11680 K 94 v, tako da je prebitka 24592 K 6 v. Proračun je bil odobren. Zajedno se je dovolilo kurjaču pri zajemalnici v Klečah 60 K letnega prispevka za kurjavo in razsvetljavo, kateri prispevek so dobivali tudi prejšnji kurjači.

Po poročilu podžupana dr. vit. Bleiweisa se je odklonila pritožba Marije

govo parlamentarno delavnost in zlasti zunajnost, ki (namreč zunajnost) včasih res močno kriči po krojaču in krtiči. On pa se maščuje sedaj nad mojimi častitljivimi „ta irhastimi“ Hinc illae lacrimae! Pa javno se me vendar ni upal napasti in po zadnjem Koerberjevem govornu, ko se je bilo bati razpusta parlamenta in novih volitev, me je celo zopet zagovoril: gospod Martin. Toda preteklo nedeljo je počilo tam pod Raskovecem! Zbrana je bila imenitna lovška družba in med zadnjimi je prisopihal tudi naš parlamentarec v takem kostumu, da je bil v resnici bolj podoban, no recimo „prajarskemu“ hlapcu, nego gospodskemu lovcu. Naravno je torej, da ga izmed tujih lovcov nihče ni pogledal, dočim so se vse oči obračale na moj imenitni lovski kožušček, kateri sem nosil — to je jedina resnica v sobotnem podlistku! — kar ognjen kakor pogumen huzar. In ker se je vedelo, da je vabljen tudi državni poslanec, so tuji gostje po pravici domnevali, da zamorem ta dostojanstvenik biti le jaz, zlasti ker je moj tolstojanski prijatelj v rumenih gamašah tako nekako skrivnostno namigaval in kazal name. Tudi on pač še ni bil pozabil tistega večera v Rovtarskem domu! Jaz pa v svoji skromnosti, ko me je neki tržaški gospod proseč ognja nagovoril „signor deputato“, nisem rekel ne da in ne ne, temveč sem delal le obraz, kakor da bi nameraval vsak hip interpelirati samega ministrskega predsednika. In tako sem

Potočnikove zaradi plačila več porabljenih vode, glede katere prošnje je obč. svet. Tosti priporočal, da se vrše nove poizvedbe. Na pritožbo Oroslava Dolenca zaradi več porabljenih vode se je polovica predpisanega zneska odpisala in sicer z ozirom na to, da je poraba večje množine vode nastala vsled tega, ker je v hiši počila neka cev.

O delovanju in uspehih mestne višje dekliške šole v lanskem šolskem letu je poročal obč. svet. Senekovič. Uspehi so v vsakem oziru najpovoljnejši in se je ravnateljstvu učiteljstva tako na dekliški šoli kakor na trgovskem tečaju izrekla zahvala in priznanje.

O zadevi stavbišča za gimnazijsko poslopje in za tržnico je poročal obč. svet. Šubic. Župan je prosil dež. predsedstvo, naj se prostor, kjer stoji licealno poslopje, odstopi mestu, da onda postavi tržnico, mesto pa da poskrbi za gimnazijsko drugo stavbišče. Ta prostor, kjer stoji licealno poslopje je jedini, kjer bi se mogla postaviti tržnica. Župan je pridobil lastnike raznih stavbišč na Poljanski cesti, da so podali ponudbe za prodajo svojega sveta. Komisija je spoznala, da sta tako svet Dečmanov kakor Hermine dell Cottov pripravni, vlada pa se je izrekla, da je pripravljena zamenjati svet, kjer stoji licealno poslopje, za svet Hermine dell Cotta. Ta prodaja le ves svet v obsegu 18919 m² skupaj in sicer za 140000 K oziroma s stavbnim materialom za 144000 K. Za gimnazij bi bilo odstopiti okrog 5527 m² ostalo bi pa mestu 16 parcel. Poročevalec je pojasnil, da je g. Dečman zahteval za svoj svet s hišo in skladiščem vred najprej 65.000 gld., sedaj pa restringiral svojo zahtevo na 59000 gld., dočim zahtevajo jezuitije za svoj svet 15.000 gld. Skupaj bi torej ta svet veljal 74000 gld., za 4000 kron več, kakor svet Hermine dell Cottove. Pri komisiji se je izrekel dež. šol. nadzor, zato, da se gimnazija sezida na dell Cottovem svetu in ne na Dečmanovem, in isto tako ravnatelj Wiesthaler. Finančni odsek se je pred vsem moral vprašati, če kaže občini tako globoko poseči v žep, ali ne, zlasti ker bo treba graditi kanal oziroma otvoriti dve cesti. Jedna teh cest se ne more otvoriti, če se ne odkupi nekoliko Kavčičevega sveta, kjer stoji neko poslopje. Finančni odsek si je ogledal obe stavbišči in izvedel, da bi Kavčičev svet veljal vsega skupaj 6560. Tudi je prišel do spoznanja, da bi občina od dell Cottovega sveta ostala dva bloka težko prodal. Glede zgradbe tržnice se finančni odsek sploh ni spuščal v posamičnosti, le do tega je prišlo, da je prostor, kjer stoji licealno poslopje, jedini prostor v mestu, kjer bi se mogla napraviti tržnica. Upoštevajoč, da bo občina morala graditi tržnico in da se more zgraditi le na tem prostoru, je finančni odsek se izrekel za pridobitev tega prostora in vzel v pretes Dečmanovo in ponudbo. Ugovoru proti Dečmanovemu svetu nikakor niso

postal hvala svoji originalni lovski obleki in pa prajarski kapi pravega poslanca, deležen vseh časti, namenjenih njemu, dočim je on moral ponižno trpeti, da mu je neki laški škrijer stopil celo na nogo, ne da bi rekel tudi le: „oprostite!“ Da, da, gospod parlamentarec, obleka dela ljudi!

Čudno torej ni, da je naš parlamentarec že tačas v „Lepi dolini“ kupal v svojih obilnih prsih maščevanje. Dno pa je izbilo sodu dejstvo, da je po končanem lovu nosil za menoj moj „finfar“ tolstega srnjaka, dočim je parlamentarec Pavle — celo iz Ljubljane ga je bil pripeljal „na vse lašč“ seboj za pederterja! — žalostno nosil krivo puško gospodarjevo ter otožno zrl na zeleno vejico na mojem klubku. Prajarska kapa pa je bila prazna, tako prazna! In potem pri večerji ista pesem: meni vse časti in prva postrežba — njemu pa nič in mrzla juha. Nič niso pomagali niti grdi pogledi gospodarjevi, niti skakanje Pavletovo. Prisegel je torej maščevanje in v soboto se je izkašljaj. — Vi, čestiti bravci, pa sedaj, ko ste slišali oba zvana, vsaj veste, pri čem da ste. Obzaluje me to, da se je voditelj „Slovenskega Naroda“ usmilil prošnji svojega „užaljenega“ parlamentarnega tovariša ter mu dovolil v tem listu prostor za nizko maščevanje nad možem ki je bil in bo še marsikdaj „velečastiti gospod volilec“. To naj si zapiše za ušesa tudi moj prijatelj v rumenih gamašah.

tehtni ali odsek vendar ne predlaga Dečmanove ponudbe v sprejem in sicer iz finančnih ozirov. Svoto, ki jo bo veljal v vsem skupaj dell Cottov svet, je sicer dokaj večja, a tu bi ostalo 9636 m² nezazidanega sveta, ki se bo naposled vendar prodal tako da za gimnazijo oddani svet ne bo drag. Poročevalec je predlagal, naj se Hermine dell Cottovi ponudi za njen svet 130.000 K, hišo mora sama podreti in ostane material nje, naj se kupi Kavčičev svet in naj se na Poljanski cesti ležeči blok prepusti erarju za zgradbo gimnazije proti temu, da erar sam podere licealno poslopje in dotični prostor mestu prepusti. Občina prevzame vse pristojbine, ki nastanejo vse iz te transakcije in se zaveže izpolniti kar je župan pri komisiji obljubil glede kanala.

Obč. svet. Prosenec je opozarjal na velike stroške, ki utegnejo nastati zaradi pridobitve prostora za tržnico, Dell Cottov svet bi vsega skupaj veljal nad 210000 K in je torej cena Dečmanovega sveta skoro jednaka s ceno Dell Cottovega sveta, a gimnazija bi na Dečmanovem svetu bolje stala. Na vsak način pa bi bilo treba poprej natančno poizvedeti, koliko bo Dell Cottov svet s kanali in cestami vred veljal. Stvar se tudi še ne mudi posebno, radi tega naj se za sedaj cela zadeva vložiti.

Obč. svet. dr. Požar se je pridružil Prosenčevemu predlogu opozarjaje, kako se v Ljubljani nastavlja cene, kadar hoče občina kaj kupiti. Cene so pretirane a posestnikom naj se da priložnost premisliti, koliko bi vsa stavbišča in posestva pridobila, če se na zapuščenih Poljanah sezida gimnazija.

Obč. svet. dr. Tavčar je rekel, da se mu zdi stvar nekam prehitra. Tendence je, izpeljati projekt, ki ga nekateri spoštujejo, drugi pa mu oponirajo. Tu se hoče brez daljše razprave rešiti vprašanje glede tržnic. Sem za tržnice, a to ne gre, da bi se danes principijalno sklepalo glede tržnic. Proti načinu, kakor se je spravila stvar a obč. svet moram ugovarjati. Vprašanje o tržnicah še ni rešeno. Morda bi kazalo dve tržnici zidati, vsekako pa mora priti tudi finančno stanje mesta upoštev. Na finančno stran se poročilo nič ne ozira, a to bo treba resno preudariti, ko se gre kar za 800.000 K. Lahko je danes ta dolg jutri drugi dolg napraviti, a ta studenec bo usahnil, naj je denar še tako plodonosno naložen. Tržnica je lepa stvar, a kar bo tržnica nesla, za toliko se bodo podražila živila, ker branjevka ne bo sama gospodske lope plačevala. Sedaj, ko je cela stvar upeljana, je vsaj treba prej izvedeti kaj poredi vlada. Občina naj stopi v dogovor s ponudniki, da ostanejo v besedi, dokler ne pride odgovor od vlade županovo poročilo o tržnicah pa naj se odstopi odseku. kajti tržnica, ki bi veljala 400.000 K je za Ljubljano predraga.

Župan Hribar je rekel, da bi tržnica veljala s prostorom vred 700.000 K. Obč. svet se je doslej vselej izrekel zoper decentralizacijo tržnic, torej ni govora o prenašanju. O tržnici se je govorilo za l. 1897; pozneje sem predlagal zgradbo tržnic, a se je predlog odklonil. Če tako poročilo napravim, ima namen, da se ž njim bavi in posvetuje obč. svet. Pa tudi glede finančnega vprašanja sem podal obširno poročilo in stvar vsestransko pojasnil. To sem moral storiti ustrežaje želji dež. predsednika in z ozirom na to, da je bila gospa Dell Cottova le še malo časa v besedi. Zdaj je ta rok podaljšan, tako da se Prosenčev predlog lahko sprejme.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je dejal, da je obč. svet že s tem namenom stopil v zvezo z vlado, da se licealni prostor pridobi za tržnico. Te so jako potrebne, kajti tržne razmere so take, kakor v kiki vasi. Zaradi tega se torej brez skrbi lahko izrečemo za to, da se licealni prostor pridobi za tržnico. Decentralizacija bi še enkrat toliko stala, kakor jedna osrednja tržnica. Ako se licealni prostor ne kupi za tržnico, potem naj se opusti sploh vsa akcija.

Obč. svet. dr. Tavčar je dejal, da ni nastopil z nobenim projektom. Sklenjeno je bilo, da se tržnice odlože, da se napravi načrt in zopet vsa stvar spravi v obč. svet. To naj se izvrši, drugega ne zahtevam. Jaz nič ne vem, da bi se bil storil kak sklep, da naj se stopi z vlado v zvezo v namen, da se tržnice zgrade na mestu licealnega poslopja, če bi se bil

tak sklep storil, bi se bil jaz prepozno oglašil, a tak sklep se ni storil.

Obč. svet. Kozak je pojasnjeval obstoječe tržne razmere s posebnim ozirom na mesarje ter se zavzemal za tržnice.

Ko je še župan pripomnil, da je postopal popolnoma korektno (dr. Tavčar: Jaz le pravim, da ni bilo sklepa), je poročevalec Senekovič izrekel svoje obžalovanje, da se hoče od mestne občine vse zastoj imeti, če se pa občini kaj proda, se neznansko veliko računa. Kar se tiče tržnic, je poročevalec rekel, da se odsek ne strinja s projektom za tržnici, ampak se le občina zaveže, da se licealni prostor ne porabi za drug namen kakor za tržnico. Tak sklep se že lahko stori, sicer pa je poročevalec rekel, da nima nič proti Prosenčevemu predlogu, naj se z vsemi ponudniki stopi v dogovor in dožene, koliko bi stal kanal.

Sprejet je bil Prosenčev predlog.

Obč. svet. Žužek je poročal o izvršeni zgradbi Franc Jožefovega mostu. Stroški znašajo 254.606 K.

Pred koncem seje je podžupan dr. vit. Bleiweis interpeliral župana zaradi legarja, ki se je zopet pojavil v topničarski vojašnici.

Župan Hribar je takoj odgovoril na to interpelacijo. Dognalo se je, da je bil legar, ko se je prvič pojavil v topničarski vojašnici, tjakaj zanešen. Zanesel ga je neki vojak, ko se je povrnil od vaj na Krškem. Takrat je mestni fizik mislil, da je tifus nastal vsled tega, ker grebenične jame niso bile dovolj tesne ter se je iz teh jam prenesel na zidovje, ki je bilo posebno v temeljih površno napravljen. Stavbinska družba »Union« je popravila vse napake. Značilno je, da ni obolel za legarjem nobeden tistih delavcev, ki so imeli opraviti z inficiranim zidovjem, niti kdo izmed nadzorujočih uradnikov. Ko so se pa vojaki vrnili od vaj, so bili nastanjeni najprej v Nuškovi vojašnici in v bolnici za silo. Že tedaj so se pojavili pri vojakih znaki sumljive bolezni. Ko so se potem vojaki nastanili v popravljene topničarski vojašnici, je obolelo kakih 20 do 25 vojakov, a mej njimi je bilo le šest taci, pri katerih so se opazili znaki tifusa. Značilno je, da so oboleli kakor prvič tako tudi sedaj le vojaki 3. in 4. baterije. Ker je konstatirano, da je vojašnica uzorno urejena, dalje, da tifus ni nastal ne iz tal ne iz vode, je prišel mestni fizik do prepričanja, da vzrok bolezni ni vojašnica, ampak da se kal tifusa drži inventarja, da se razširja iz obleke, iz perila itd. Deželni predsednik je za danes odredil posebno ekspertizo, katere se je bržčas udeležil tudi z Dunaja poklican strokovnjak in ki preišče vso to zadevo.

Župan je potem obč. svetnikom in celi Ljubljani voščil vesele praznike, na kar je sledila še tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. decembra.

— **Osebnosti.** Gimnazijski ravnatelj v Ljubljani gosp. Fran Wiesthaler je pomaknjen v VI. činovni razred. Inženjer pri dež. vladi v Ljubljani gospod Karol Grünhut je imenovan nadinženjerjem v ministrstvu notranjih del.

— **Škofov terorizem.** V klerikalnih listih so vselej zagnali velik hrup, kadar smo škofu Jegliču očitali, da on duhovščino goni v boj, da on vpliva olje v ogenj in da je torej on najbolj kriv, da je strankarski boj na Kranjskem postal tako strasten in srdit, kakor niti za Missie ni bil. Klerikalci vedno taje, da bi škof duhovščini kaj ukazoval, kako naj postopa pri volitvah in vedno zatrjujejo, da daje škof o političnih zadevah duhovnikom in laikom le dobre svete, sicer pa jim pušča popolno svobodo. Vemo že davno, da to ni res in vemo tudi, kako škof tiste duhovnike strahuje, ki se nečejo pognati v boj za njegovo ožlindrano kliko. Ker pa se vendar še ljudje, ki nečejo prav verjeti, da bi se škof res identifikiral z drom. Susterščim in njegovimi pajdaši ter da svojo škofovsko avtoriteto porablja za nasilno korteširanje v korist klerikalne stranke, hočemo priobčiti pismo, ki ga je škof pred tadjimi deželnozborskimi vo-

litvami pisal nekemu kranjskemu duhovniku, ki ima tako dober ukus, da se mu počenjanje klerikalcev ne dopade, in toliko moštva in samozavesti, da tej stranki neče služiti za priganjača. Temu župniku je pisal škof naslednje pismo:

Velečastiti gospod!

Dobro veste, da ste dolžni svojega škofa poslušati v vseh zadevah, katere so v ožji ali daljnji zvezi z verskim in cerkvenim življenjem. Sem spadajo vprašanja cerkveno-politična in družabna. O teh imate raznih raztresenih navodil v listih vernikom in duhovnikom. Iz njih morete točno spoznati, katero gibanje v naši škofiji odobravam kot škof in katero moram obsojati. Tudi ste natančno brali, kaj priporočam vernikom glede volitev. Škofijski list, ki bo te dni izšel, prinese zopet navodila za duhovne in vernike. Od Vas želim, pa tudi odločno hočem in pričakujem, da boš pri sedanjih volitvah delali po mojem navodilu. Nasprotovanja, javnega ali tudi skrivnega, absolutno ne trpim in ne dopustim. Sami spoznate, da se ne sme delati protivno navodilom, danim vernikom v pastirskih listih škofovih; kako pohujšanje, ko bi župnik postopal proti slovesno izraženi volji škofa svojega!

V trdni nadi, da se bote po tem ravnali, Vam želim blagoslov iz nebes.

Udani

† Anton Bonaventura m. p., škof.

Na Goričanah, 14. 8. 1901.

Tu imamo dokaz, da si škof prisvaja pravico, ukazovati duhovnikom, kako morajo pri volitvah postopati, da se identificira s klerikalno stranko, da je zanjo s svojo škofovsko avtoriteto agitiral, in dokaz, da je z nečuvnim terorizmom podil duhovščino v volilni boj za ono kliko, ki zastruplja vse javno življenje v deželi. Bilo bi jako hvaležno, napisati temu škofovemu pismu komentar, a mislimo, da je bolje, da tega danes ne storimo, nego prepuščamo državnim poslancem, da to pismo komentirajo tam, kjer jih slišijo, kakor se je izrazil »Slov. Gospodar«, vsi ministri, sam cesar in vsa država.

— **Za „ofer“ se boje!** Kar dve anonimni pismi nam je prinesla današnja pošta in obe ti pismi se nanašata na našo notico glede »ofra«. Pismi sta pisani v takih izrazih, da nam čut dostojnosti prepoveduje ju obelodaniti. »Liberalne presice« je še najmilejši izraz v teh pismih, ki zatrjuje, da duhovnik ne »živi od lufta« in da hočemo mi duhovnikom »požreti zadnji grizljaj«, da pa nas bo »hudič že dobil v kremplje«, ker »duhovniki ne bodo preje nehal, dokler zadnji liberalce ne crkne«. Vidi se, da je naša notica klerikalce hudo razdražila in to je naravno. V francoski zbornici je bila izrečena beseda »Rim prenese vse, samo kdor stegne roko, da bi duhovščini prikrajšal na premoženju, tega uniči«. Tudi pri nas se duhovščina ne boji ne javne kritike, ne časopisov, ne parlamenta, boji se samo prikrajšanja v dohodkih. To je jedino sredstvo, s katerim se da duhovščino ukrotiti, jedino sredstvo, s katerim se dajo javne razmere v deželi sanirati. Če se duhovniku krušna torbica malo višje obesi, postal bo kmalu drugačen in zopet zavladata mir in prijaznost v deželi. Dokler pa bodo naprednjaki metali dohovnikom desetake za »ofer« in za maše, pri pogrebih in pri porokah, pri krstih in družih prilikah, dokler bodo sami zlagali denar, s katerim se jih potem preganja in materijelno uničuje, dotlej ni upanja, da bi se razmere kdaj na bolje obrnile. Zato kličemo vnovič vsem somišljenikom: Ne dajate več kakor je postavno določeno za razne funkcije, ne za vinar več, za »ofer« pa dajte mesto goldinarja, petaka in desetaka — knof.

— **Zakaj se imenuje Jegličev vinotoč „škofova oštarija“?** Gospod ravnatelj tiste trgovine, ki se imenuje »Gospodarska zveza«, Jos. Jeglič, je, kakor znano, v svoji hiši na Mestnem trgu otvoril vinotoč. Tam se dobi star in pristen cviček po 32 kr., in gosp. Jeglič jamči za pristnost tega starega cvička. Seveda se ljudje kar trgajo za ta stari in pristni cviček, kajti po tej ceni ni starega in pristnega cvička nikjer drugod dobiti, da, ljudje, ki poznajo razmere pri vinski

kupčiji, nas zagotavljajo, da mora imeti g. Jeglič pri vsakem litru najmanj 3 kr. izgube, če je njegov cviček res star in pristen. Kakor rečeno, se ljudje kar trgajo za stari in pristni cviček po 32 kr., nizko ceno pa si tolmačijo s tem, da dobiva škof od svojih prijateljev vina ali zastonj ali za prav majhno ceno. In da je škof pravi lastnik Jegličevega vinotoča, o tem so ljudje toliko bolj prepričani, ker vidijo na svoje oči, kdo v tem vinotoču posluje. Pred vsem vidijo tu škofovega brata, potem vidijo škofovo svakinjo, potem vidijo škofovega kočijaža, ki hodi pomagat, kadar je prost, in semtertam vidijo tudi šenklaškega mežnarja. Ali je potem čuda, če so mnenja, da je vinotoč, kjer se dobi star in pristen cviček po 32 kr., pravzaprav škofov, in da ga kar na kratko imenujejo škofovo oštarijo?

— **Za vseučilišče v Ljubljani** je vložila potem mestnega magistrata peticijo na ministrstvo občina Gabrije pri Brežicah; na državni zbor pa: Krajni šolski svet v Mozirju, učiteljstvo v Mozirju, učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj, krajni šolski svet pri Sv. Mihelu nad Mozirjem, učiteljstvo pri Sv. Mihelu nad Mozirjem. Naravnost na ministrstvo je poslala svojo peticijo občina Šmihel-Stopiče.

— **„Kurjer Lwowski“** je pred kratkim prinesel dva jako zanimiva članka o slovenskih razmerah. Spisal je ta dva članka urednik g. Fryling, ki se je pred kratkim mudil v Ljubljani in se tu osebno poučil o našem kulturnem, narodnem, gospodarskem in političnem položaju.

— **Repertoir slovenskega gledaliča.** Za božične praznike je z ozirom na goste z dežele in na počitnicah se mudeče krajane določen repertoir takole: Na praznik sv. Štefana, dne 26. t. m. popoldne ob znižanih cenah ljudska predstava »Lumpacij Vagabund«, zvečer šestnajstič »Rokovnjači«. V nedeljo, dne 29. t. m. popoldne »Hanice pot v nebesa« in »Nemški nezajoc«.

— **Srečen zakon.** Iz Cerkelj na Gorenjskem se nam piše: Neki posestnik Janez X., nekje v okolici Cerkelj, se je šele pred dvema mesecema oženil in že je svoji boljši polovici — ušel. Njegov sorodnik Aleš je že dolgo hrepenel po Janezovem premoženju, a ker mu ni mogel na drugi način blizu, usilil je Janezu z veliko prekanjenostjo in na jako surov način svojo hčer za ženo. Janez se je res dal ujeti. Že koj po poroki pa mu je bilo žal in rekel je ženi, naj se spravi na svoj dom, češ, »saj zate nisem nikdar nič maral, za doto sem tudi opeharjen, povrh pa hodijo še tvoji trije bratje samo zatogadelj sem, da mi poberejo, kar morejo, da se potem lažje okrog vlačijo.« Ker žena ni hotela iti, pobrisal jo je Janez, a našli so ga kmalu nekje okrog Ljubljane in ga zopet pripeljali domu. Seveda jim ni bilo za Janeza; naj se vlačijo, koder hoče, da bi le dobili njegovo posestvo v pest, ki je precej veliko in daleč na okoli znano. Janez je imel sedaj hude ure na svojem domu; ko mu je 17. t. m. žena kar v obraz povedala, da še zmiraj ljubi prejšnjega svojega »šoceljna«, njega pa da bo »preklete v ksiht dregnila«, je Janez ubral pot pod noge in pobegnil v svet — Bog ve kam. Tako bo potuhnjeni klerikalec Aleš prišel vender do lepega Janezovega posestva. Če bi ga kdaj vest pekla, kar pa še ni gotovo, bo pa dal za mašo in vse bo v redu. Tu imate neretuširano sliko iz našega kmetskega življenja, če mislite, da se taki slutnji redkokdaj primerijo, se prav zelo motite.

— **Umrl** je v Trnovem na Notranjskem gosp. Fran Zaša. Rajniki je bil zlasti v lovskih krogih zelo priljubljen, ker je bil jeden najboljših notranjskih lovcov.

— **Veselica viško-glinške čitalnice** se vrši na Štefanov dan pri Traunu na Glincah.

— **Nevarnost za trgovce v Il. Bistrici.** Z Reke se nam poroča: Znani bogataš g. Chersich namerava na pravit v Il. Bistrici velikansko prodajalno. Uredi jo neki v treh oddelkih: prvi bo za železnino, drugi za manufakturno blago in drobnino, tretji pa za specerijsko in kolonijalno blago. Torej nekaj »Waarenhaus«. V Il. Bistrici in v Trnovem je konkurenca mej trgovci že sedaj neznosna,

ako se ta načrt uresniči, imeli bodo ti trgovci jako težko stališče. Z jedne strani se jim bode bojevali proti duhovniškemu konsumu, na drugi proti laškemu kapitalu. Kdo bo kos boju na dve fronti? Kranjskemu trgovcu sreča pač ni mila.

— **Prijazen župan.** Iz Pijave gorice se nam piše: Te dni je klerikalni župan I. Jamnik v svoji gostilni na Pijavi gorici z nekim rujavim železom vdaril po glavi popotnika Franca Levstika iz Malih Lašč. Levstik je bil tako poškodovan, da je poslal po zdravnika, ki je stvar naznanil. Levstik ima baje prebito črepinjo. Proti županom, ki z gosti tako ravna, mora okrajno glavarstvo odločno postopati. Take župane je treba kaznovati, jih od županstva odstaviti in jim vzeti tudi gostilniško koncesijo, ker niso sposobni izvrševati tako obrt. Pijavogoriški župan Jamnik se rad prepara z ljudmi in je posebno nasilen z liberalci, ker misli, kakor sploh vsi klerikalci, da se sme z liberalci počenjati kar se komu ljubi.

— **Občni zbor narodne čitalnice v Ribnici** vršil se je 22. t. m. ob precejšnji udeležbi društvenikov. Po predsednikovem toplim pozdravu poročal je tajnik g. Špende obširno o društvenem delovanju. Povdarjal je posebno zasluge o izvršnih uspehih društvenih zabavah narodnih dan, ki so se odlikovale na maskaradi 17. februarja po lepih skupinah in elegantnosti, kakoršne še ni bilo videti v Ribnici, na poletni veselici na Ugarjih, prirejeni v korist družbe sv. Cirila in Metoda, pa po neutrudljivosti, vnetosti in požrtvovalnosti. Iskreno zahvalo torej njim kakor tudi g. dr. T. Rudeschu za brezplačno prepuštevno prostora, klopi in drv na dan tega izleta. Priznanje pa gre tudi gosp. J. Gregorčiču, ki je nastopal pri raznih prilikah kot društveni govornik. Vestno sestavljeno poročilo bilo je z živahnim odobravanjem sprejeto. (Tu bodi skromno omenjeno, da je gosp. tajnik pri vsakem društvenem gibanju pokazal svojo agilnost, spretnost in dobro voljo.) Po knjižničarjevem in blagajnikovem poročilu, ki izkazuje 41 K prebitka, volil se je po listkih zopet stari odbor za leto 1902. Ta se je takoj po končanem dnevnem redu sestavil tako le: Dr. Schiffrer, predsednik; F. Višnikar, podpredsednik; A. Spende, tajnik; F. Štefančič, blagajnik; A. Juvanec, knjižničar; J. Gregorčič in J. Lovšin, odbornika. — Ob sklepu zborovanja je g. predsednik, ki že več let s finim taktom vodi naše društvo, mej drugim omenil, da pogreša še precej udov-tržanov in apeloval na navzoče, delovati na to, da se i ti pridobe, in da postane tako čitalnica močna napredna trdnjava. — Društvo priredi v soboto 28. t. m. »jour-fix« s tombolo, (ob kateri priliki se bodo tudi časopisi dražbenim potom oddajali) na Silvestrov pa — kakor lani — veselico s petjem, dramatično predstavo, govorom o polnoči in živo podobo.

— **V občini Gornji Logatec** se že kacin štiri tednov nahaja neka tuja, okoli 50 let stara slaboumna ženska majhne postave. Ista ne ve drugega povedati, kakor da je doma iz Jožefovega. Komur bi bilo kaj znano o domovinstvu navedene osebe, naj to naznani županstvu v Gor. Logatec.

— **Shod v Ptuj.** Piše se nam iz Ptuja: Shod za vseučilišče v Ljubljani v nedeljo dne 15. decembra 1901 ob 11. uri predpoldne v »Narodnem domu« v Ptuj bil je impozantno obiskan; zastopani so bili vsi sloji Ptujkega okraja, posebno so se odlikovali občinski predstojniki Sv. Lovrenške fare v slovenskih goricah, kajti bili so vsi. — Živela kmetska zavednost! Tudi učiteljstvo bilo je častno zastopano. Mnogobrojne zborovalce pozdravil je v daljnem nagovoru predsednik političnega društva »Pozor« g. Zelenik. Zapisnikarjem bil je izvoljen g. Zupančič. Na to nastopi g. dr. Brumen, kateri je v jako obširnem in temeljitem govoru razmotrival o potrebi in o pomenu vseučilišča v Ljubljani za Slovence. Zborovalci sledili so z vidnim zanimanjem stvarnemu govoru ter večkrat pritrjevali njegovim izvajanjem. Konečno je bila soglasno sprejeta nastopna resolucija: »Na javnem shodu dne 15. decembra 1901 v »Narodnem domu« v Ptuj zbrani zborovalci so prepričani, da je ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani nujna potreba ne samo glede

kulturnega razvitka jugoslovanskih plemen, nego tudi glede na razvitek in obstanek avstrijske državne ideje. Ob enem izrekajo zbrani zborovalci pohvalo in priznanje slovenskim državnim poslancem in vsem drugim činiteljem, ki so v tej, za slovenski narod, za vse Jugoslovane in za avstrijsko državo, pereči zadevi pevdignili svoj glas in zastavili svoje moči za kulturni blagor in razširjenje prosvete na slovanskem jugu, proseč jih tudi za bodočnost moralne in gmotne podpore za doseg, tega v osnovnih zakonih zajamčenega in v dejanskih razmerah opravičenega kulturnega smotra. Če učna uprava ni voljna ustanoviti v primernem času slovenskega vseučilišča v Ljubljani, zahtevamo z vso odločnostjo, da se naj začasno uvedejo potrebne stolice za slovenska predavanja na graškem in dunajskem vseučilišču kot prvi in pripravljalni korak za višješolsko izobrazbo slovenske mladine, katera ustanovitev se brez vsake ovire zamore takoj izvršiti.

— **Savinska podružnica S. P. D.** ima svoj občni zbor dne 5. januarja 1902 v Šoštanj. Zvečer priredijo domači pevci in tamburaši velik koncert in predstavljala se bode tudi gledališka igra. Kakor slišimo, bode veselica v velikem stilu. Savinska podružnica S. P. D. se odlikuje posebno s svojimi mnogobrojnimi napravami po Spodnjem Štajerskem; zatorej, kdor hoče podpirati »štajerske Slovence«, naj izleti ta dan v Šoštanj — zveza po železnici je prav primerna. Tudi čas je dobro izbran, ker sta 5. in 6. jan. praznika. Obširnejši vzpored priobčimo pravčasno. Ta dan (5. jan.) bode zborovalo v Šoštanju tudi tamošnje učiteljsko društvo, na kar opozarjamo posebno g. učitelje, da posetijo svoje tovariše!

— **Na Hardeku pri Ormožu** je ponesrečil v četrtek, 19. t. m., pri sekanju dreves vrl slovenski mladenič Franc Vauptič (Vančev) in še isti dan umrl. Pokojni je bil ljubljenec svojih starišev, občanov in znancev. Bil je izvrsten požarnik in tamburaš, tako, da bode povsod težko pogrešan. V soboto je imel zelo lep pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva iz Ormoža in okolice, požarna bramba z godbo in tamburaški tovariši. Naj počiva v miru, Bog tolaži žalostne stariše in roditelje!

— **Prekanjenost in hudobnost dra. Evgena Lampeta.** Odkar je »Slovenski Narod« prepredel, da dr. Lampe ni postal ravnatelj »Marijanišču«, je ta mladi duhovnik ves divji. Stekel pes grize vse, kar mu pride v njegove željusti; dr. Lampe postopa skoro ravno tako. Zadnjič je napadel necega duhovnika na tako hudoben in prekanjen način, da se mora stvar nekoliko pojasniti. Dotični duhovnik je služboval na Sp. Štajerskem, kjer so ga pa nekateri duhovniki po krivici na vse načine preganjali, dokler ga niso izpodrinili. Začelo se je to preganjanje, ko je dotičnik kapelanoval pri Sv. Kunigundi na Pohorju. Tam je nekega dne prišla za botro kmetica, po domače Rotonja, na katero je farovška kuharica Neža Kužnar že dolgo »ajfrala«. Župnik je prišel opoldne, ko se je kaplan vračal od šolskega poučevanja ter mu je rekel, naj gresta v gostilno k botram, da on vse plača. Tudi k večerji se ni šlo. To je seveda kuharico bolelo. Kje je župnik takrat prenočil, se ne ve, kaplan je prej odšel domov, le zgodaj zjutraj je čul okoli kaplanije nenavaden vrisk. Kaplan je še z okna zagledal, kako mežnar Martin Vavpot planil v cerkev. Isti pa je čez nekaj časa prišel h kaplanu, ves zasopihan, ter mu pravil, da ga župnik prosi, naj mu posodi hlače, klobuk in dežnik. Obenem je pojasnil, da je farovška kuharica, od ljubosumnosti vsa besna, zjutraj vzela sekuro ter je hotela nezvestega župnika kaznovati. Ta je upal, da bo v cerkvi varen, toda ker venih vrat ni mogel v naglici pred preganjalko zatvoriti — in tako se je začela v cerkvi vzpričo Najsvetejšega prava gonja, ki se je končala pri postranskem altaru sv. Vida. »Ti svinjar, ali nimaš dovolj mene, ali nimaš z menoj otroke,« je vpila kuharica ter trgala župniku od spredi hlače raz njega, da bi se maščevala s kopljenjem. On pa jo je zgrabil z zobmi za levo roko, da se je jej iz roke poodila kri. Ko se je nehala gonja, je poslal župnik po one reči h kaplanu ter obenem po

ročil, da ga kake tri dni ne bo. Preoblekel se je pod pokopališkim zidovjem ter raztrgane hlače vzel s seboj; najbrže jih je potoma v gozdu kam zavrgel, kajti baje niso bile več za rabo. Kaplan je šel potem po cerkvenega ključarja Jurija Potnika. V cerkvi sta še pogledala krvave srage iz ranjene roke ter razmetane cape hlače in raztrgano verižico. Nekaj tega je mežnar že prej pobral. Ker je bila stvar velikanski škandal, sta se peljala kaplan in cerkveni ključar k dekanu Vohu v Konjice. Tega ni bilo, kakor navadno, doma, in kaplan je pustil pismo poročilo v dekaniji pisarni. Ko sta se kaplan in ključar v mraku nazaj vozila, ju je zagledal pregnani župnik. Sedel je pred gostilno ob cesti z nekoliko gosti ter je, kakor so pri njem sedeči pozneje povedali, zaškripal z zobmi ter s stisnjenimi pestmi za kaplanom zažugal z besedami: »To mu pride drago!« Tedaj se je začelo preganjati tega kaplana. Tudi iz Dramelj je moral oditi. »Slov. Narod« je o tem že svoje dni poročal. Bile so tega krive občinske volitve. Župnik je kaplanu na listič zapisal svoje kimovce, »kršč. može«, katere naj voli in drugim voliti priporoča. Prvega takega kršč. moža mu je župnik zapisal nekega kmeta, ki ima s sestro svoje žene že dva nezakonska otroka. Tudi drugi župnikovi prijatelji so taki, da jih dostojen mož in dostojen duhoven ne more voliti. Kaplan je volil zavedne može, župniku pa se je s tem zameril, in ker je župnik nekdanji škofov sošolec, je zmagal nad kaplanom. Obrekoval je potem kaplana s prižnice, pred sodiščem pa je moral vse preklcati. Ker meni dotični duhovnik, da je bil mariborski škof le napačno informiran, zato je vložil obširno pojasnilo k svoji II. duhovski inštanci, do solnograškega nadškofa, odkoder pričakuje ugodne, pravične odločbe. Ako bi se bil zadovoljil s kaplansko pokojnino 220 gld. na leto ter šel znabit v kak samostan, bi še danes lahko maševal. Mož pa se s tem ni zadovoljil, ampak se pritožil na višjo cerkveno instanco. Zupstivši Štajersko, je dotični duhovnik prišel v Ljubljano z namenom, da si tu poišče kak zaslužek, dokler se njegova zadeva ne reši na pristojnih cerkvenih instancah in tu se je osebno seznanil z Lampetom, ki je imel v rokah več njegovih, za »Dom in Svet« namenjenih spisov. Ko je bil rečeni duhovnik v stiski, se je obrnil pismeno do Lampeta, naj plača zanj — čujte in strmite! — znesek 1 gld. 35 kr. Mislil je, da se poravnava pri honorarju za omenjene spise. Če je Lampe zanj plačal te beraške krajcarje, pa jih ni hotel postaviti na račun honorarju za spise, katere je obljubil, da jih sprejme, bi mu bil to lahko naznanil. Lampe pa tega ni storil, ker je dotični duhovnik po dolgem iskanju končno vendar dobil skromno službo pri nekem — liberalnem podjetju. Lampe je hotel stvar izkoristiti za svoje umazane namene. Spisov, ki jih ima v rokah, katere je sam hvalil, ni vrnil še do danes, denarja pa tudi ni hotel sprejeti, ko mu je bil poslan, pač pa se je v »Slovenca« delal, kakor bi bil Bog ve koliko plačal. Tako postopanje je prekanjeno in hudobno, zlasti ako tako postopa duhovnik proti drugemu duhovniku, ki se čisto nič ne vtika v politiko, ki živi zase in si s poštnim delom služi vsakdanji kruh.

— **Otvoritev mestne ubožnice.** Kakor se nam poroča, se boče nova jubilejska ubožnica dne 31. decembra ob najstih dopoldne blagoslovila in slovesno izročila svojemu namenu.

— **Žrebanje ljubljanskih srečk.** Sedemtrideseto žrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila se boče vršilo dne 2. januarja v prostorih mestne blagajne.

— **Miekarski tečaj.** V vasi Savici pri Bohinjski Bistrici vršil se bo od 13. januarja do 24. marca 1902 praktični kurz o mlekarstvu, maslarstvu in sirarstvu. Mladeniči, ki žele udeležiti se tega pouka, naj se zglase do 6. januarja pri deželnem odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem, katerim naj pridenej spričevala obč. županstva o poštnem vedenju in v dosedanjem delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost imeli bodo pri odločevanju sprejema oni, ki so že deloma delali v tej stroki.

— **S ciganom je pobegnila.** V neki ljubljanski kavarni je bila zala, mlada

kasirka. Mladi gospodje so jo obletavali in se trudili si pridobiti njeno naklonjenost. Vse zastoj. Kasirka je preziraje gledala s svojega prestola na staro in mlado, ki se jej je laskalo. Vse zapeljive, sladke besede ljubljanskih njenih oboževalcev je niso premotile. Njeni čestilci so mislili, da je tega kriva njena osemletna samostanska vzgoja, a varali so se. Kasirka je bila romantične narave in hrepnela je po neki izjemnosti v ljubezni. In to izjemnost je tudi našla. Meseca novembra sta nastopali v Ljubljani kar naenkrat dve ciganski godbi, ki sta seveda tudi igrali v kavarni, kjer se je šopirila mlada, prevzetna kasirka. Črnolas, živook, bledorjav cigan, ki je mojstrsko sviral na gosli, bližal se je kasirki in jo s svojimi pogledi takoj omamil. Vsi dobri nauki samostanski in materni so bili pozabljeni in lepa kasirka je postala ciganska izvoljenka. Glasovi gosli in iskreni se pogledi mladega cigana so spravili kasirko ob vso pamet in udala se je ciganu, ki jej je obetal nebesa na svoji strani, z vso dušo in s celim srcem. Pobegnila je s ciganom po svetu. Kam sta šla, nihče ne ve. Kasirka je vzela seboj ves svoj prihranjeni zaslužek, okoli 600 kron. Mogoče je, da se deklica povrne, ko bo de denar zapravljen.

— **Neumnost je najdražja stvar na svetu.** Resnico tega izreka imata sedaj priliko premišljevat tisti Borovničani, ki se je vsedel na limance ljubljanski coprnici, katera ga je s svojimi coprnijami spravila baje ob svoto 400 ali 600 kron in tisti ljubljanski mesar, ki jej je velikodušno odpustil dolg 140 kron, boječ se, da bi mu žena kaj ne zacopravala. V Ljubljani je neki več coprnic in vedeževalk, ki imajo prav dober dohodek, pa menda ne plačujejo nobenega davka. Gospe in gospodične jih pridno obiskujejo in si pustijo prerokovati srečo. Jedna taka vedeževalka je tudi spiritistinja, ki zna duhove citirati in se z njimi pogovarja. Najbolj na glasu pa je vedeževalka v Kosezah. K tej prihajajo odlične gospe in gospodične in se vozijo tudi v kočijah k njej. Ona pri tem prav dobro izhaja, kajti gospóda dobro plača njena prerokovanja. Ta vedeževalka je menda že bogata postala ob neumnosti gospóde.

— **Tatvina v frančiškanski cerkvi.** Včeraj smo poročali, da je bilo posestnici Ivanki Zakotnikovi iz Št. Vida nad Ljubljano v frančiškanski cerkvi ukradenih 440 kron. Policija je tatico včeraj cel dan zasledovala in ni se jej je posrečilo jo izslediti in aretovati. Na večer je prišla na južni kolodvor k sekundernemu vlaku mlada deklica, za katero je prinesel postrežček več škatelej. Ta deklica vzbudila je pozornost policijskega stražnika. Začel jo je izpraševati, odkod da je in kam gre. Deklica se je policaja prestrašila in je skušala prikrivati črno usnjato torbico, katero je imela v roki. Ko jo je stražnik vprašal, kje je dobila torbico, katero hoče prikrivati, je zarudela in ni vedela v prvem hipu ničesar povedati. Stražniku se je vse to sumljivo zdelo in začel jo je natančno zaslišavati. Nasledek tega je bil, da je deklica priznala, da je izvršila tatvino v frančiškanski cerkvi. Za ukradeni denar si je nakupila blaga in igrače. Denarja se je še dobilo pri njej 320 kron. Tatica se piše Angela Breznik. Stara je 17 let in doma iz Šostanja. Služila je v Ljubljani, a v zadnjem času je bila brez službe. Odpejljati se je nameravala v Spielfeld. Policija je tatico izročila c. kr. deželnemu sodišču.

— **Mejnarodna panorama.** Versajl je bil nekdanj bliščeča stolnica francoskih kraljev. Leži 18 km jugozahodno od Pariza. Ludovik XIV. jo je okrasil z vsemi znamenitimi in mojstrskimi izdelki. Zlasti na park z njegovimi vodometi je res čaroben pogled. Veliki in mali Trianon pa sta dve letovišči v versajlskem parku. Kdor želi videti bliščobo in krasoto nekdanjih kraljevskih sob, umetniških izdelkov itd., temu se nudi v razstavi panorame ta teden za to jako ugodna prilika.

— **Za malorusko vseučilišče v Lvovu.** Iz Curiha in Švici je došla maloruskim akademikom sledeča izjava: Kolegi! Z ozirom na že stoletja trajajoče zatiranje, pod katerim je tako silno trpel rutenski narod v vshodnji Galiciji, in navzlic vsem političnim prenebram še vedno trpi; z ozirom na to, da ima vsak

narod polno pravico vzdržavati in varovati svoj materinski jezik, pravico do samostojnega razvoja; z ozirom na to, da imajo 4 mil. Rutencev v Avstro-Ogrski pravico, ki se jim nikakor ne sme omejevat, zahtevati temu številu primerno, narodno vzgojevališče, torej lastno univerzo. Z ozirom na to, da so rutenski dijaki, utemeljujoči svoje pravične zahteve, zadeli ob uporavno tako kratkovidnega kakor brutalnega šovinizma, in da jih opravičuje ravno ta upor, da se energično in vstrajno branijo. Izražajo podpisani akademiki v Curihu rutenskemu dijaštvu v Lvovu, ki se bori za ustanovljenje lastnega vseučilišča, svoje iskrene simpatije in svoje spoštovanje poživljajoč jih, naj vstrajajo do končne zmage v svoji pravični borbi, ki je obenem kulturna borba in najplemenitejšem pomenu besede. Podpisanih je 12 vseučiliških profesorjev in 100 akademikov, Rusov, Poljakov, Srbov in Bulgarov.

— **Tajnik finančne direkcije — branjevec.** Tajnik dr. Marton iz Budimpešte je šel začetkom septembra s svojo 18letno hčerko in 15letnim sinom na dopust na Dunaj, kjer se je hotel posvetovati z nekaterimi zdravniki, kjer je bil bolan na živcih. 1. nov. bi se bil imeti vrniti ter zopet opravljati svojo službo toda ni ga bilo od nikoder in ga še danes ni. Na Dunaju pa je imel nekaj tednov neki dr. Marton branjerijo, v kateri ni prodajal sam, temveč njihova otroka. Pripeljala sta s pomočjo voznika sadje in ga zopet odvažala. 15. t. m. je Marton svojo branjerijo zopet prodal in je odpotoval z neko gospo Kurzmann in z otrokoma v Budimpešto, kakor je rekel sam. Branjevec dr. Marton je vsekakor identičen s tajnikom drjem Martonom, ki ga pa do danes niso mogli najti nikjer.

— **Zola-leksikon** se imenuje knjiga, ki je začela nedavno izhajati v Parizu, in ki prinaša životopise vseh oseb iz Zolovih romanov. V prvem zvezku je v abecednem redu imenovanih 1200 oseb, ki nastopajo v romanih »Rougon Macquart«. Pri vsaki osebi najdeš poleg životopisa tudi zaznamovane strani knjige, kjer nastopa dotična oseba ali se govori o njej.

— **Peš po vsej Evropi.** Brzotek Anton Hanslian je nastopil pred dvema letoma svoje pešpotovanje preko vse Evrope. A seboj je vzel tudi ženo in otroka, katera vozi v majhnem vozičku. Dne 12. septembra 1900 je odpotoval z Dunaja in je prehodil od tedaj 19.700 km. Kakor poroča »Agramer Tagblatt«, je sedaj Hanslian v Zagrebu, kjer ostane čez božič; potem pojde na Reko.

— **Samomor zdravnika.** Iz Rima javljajo, da se je ustrelil 12. t. m. v Milanu v sijakarskem vozu kakih 30 let star, čedno oblečen gospod. V žepu je imel 24 centim. Pozneje se je dognalo, da je samomorilec neki zdravnik iz Pize, katera je privedla vsekakor beda do tega čina.

— **V krsti prebudila.** V Lisaboni se je dogodil predkratkim grozen slučaj. Dona Marija Romano de Gavazzo, dama iz najboljših meščanskih krogov, je bolehalo par dni; nekega jutra pa so jo našli mrtvo v postelji. Ostavila je par nedoraslih otrok. Ker pokopavajo na Portugalskem radi gorkega podnebja mrliče že tekom 24 ur, so truplo kmalu blagoslovili in ga položili v krsto. Naslednjega dne je bil pogreb. Predno so spustili krsto v grob, je začulo ljudstvo mahoma pridušeno vpitje v krsti in lahko praskanje. Odpri so urno krsto, in Marija Romano de Gavazzo se je dvignila in sedla pokonci. Nesli so jo hitro domov, kjer je v par urah v resnici umrla.

— **Iznenadeni kardinal.** V nekem laškem listu se pripoveduje sledeča dogodba iz najvišjih vatikanskih krogov: Nekaj kardinalov se je zbralo v hiši svojega rimskega tovariša ter strogo prereševalo finančne spretnosti kardinala Rampole in Mocennija. S škratolom odti »principes ecclesiae« so se kar najbolje zabavljali, ko je med nje prilomastil komornik ves blede ter naznanjal: »Nj. eminence kardinal državni tajnik Rampola«. In s hudomušnim nasmevom je vstopil mogočni kardinal Rampola ter laskavo dejal: »Obžalujem, da nisem prej izvedel, da obhajate svoj rojstni dan med svojimi najzvestejšimi tovariši, hočem vam pokazati, koliko Vas čislam.« Potem so sicer kardinali nadaljevali pogovor,

toda z izpremenjenim vspeedom in kmalu je drug za drugim izginil. Zvečer pa se je zato moral posloviti domač služabnik, ki je Rampolu izdal skrivno sejo kardinalov.

— **Jack, razparalec trebuho.** V Kielu je napadal pred par dnevi mlad človek ženske ter jih ranjal z ostrim nožem. Storilec je neznan. Vzrok njegovih napadov je perverzno.

— **Dunajski dram.** 20. t. m. je vrgla stavčeva žena Ida Moravitzky svoje tri majhne otroke z okna drugega nadstropja ter je skočila potem še sama za njimi. Dva otroka sta že umrla, a tretji se bori s smrtjo. Mati je tudi smrtnonevarno ranjena. Vzrok tega strašnega čina je njen za 5 let mlajši soprog, ki jo je vzel le radi denarja, zapival vso svojo plačo ter neusmiljeno pretepeval soprogo. Žena ve samo še, da je odprla okno; kaj se je pozneje zgodilo, se ne spominja. Tudi ne ve, da so otroci mrtvi. — 20. t. m. pa je zastupila žena knjigovodje Vogla sebe in svoje tri otroke z ogljenčevim plinom. Mož je že prej izginil, da se tudi usmrti Rodbina je živela v veliki bedi, kar je vsekakor vzrok čina.

— **Strašen umor.** V Budimpešti so našli te dni počestno dekle, Terezijo Müller, umorjeno v njeni postelji. Na vratu je imela globoko urezo ter je kar plavala v krvi; na mizi je pa ležal še krvav kuhinjski nož z 18 centimetrov dolgim rezilom. Tudi so našli v sobi nekaj možke obleke. Morilec je 22letni Albert Gelber iz Varšave. Umoril je dekle, da jo je mogel oropati malenkostij. — Prav v tem času pred tremi leti pa je umoril na Dunaju na grozen način prostitutko Frančiško Hofer ter jo oropal. Storilec, ki je odnesel par nogavic in čevlje, pa še do danes niso dobili.

— **Takse za odlikovanja in naslove.** Da se takse morajo plačati, nedvomno vsak ve, tukaj pa jih navedemo za slučaj, da katerega Slovenca zadene ta srečka. Za naslov in uradno dostojanstvo dvornega svetnika se plača 42.000 K, samo za naslov 2500 K. Za naslov cesarskega svetnika se plača 1050 K, za naslov dvornega natakarja (stolnika) 315 K, za naslov škofa 1260 K, za naslov opata 840 K, kanonik plača 310 K. Za dodeljeno grofovsko dostojanstvo mora plačati »nova rodbina« 10.500 K, »stara« 6.300 K, za baronstvo plača »nova rodbina« 6.300 K, »stara« 4.200 K, za navadno plemstvo 3150. Častniki plačajo polovico. Za grb se mora plačati 1575 K, za plemenitaški predikat 630 K, za veliki križ sv. Štefana 300 cekinov, za komturški križ 200 cekinov. Zato se časih čita v časnikih, da je cesar temu ali onemu daroval takso. Znano je, da tudi škofje razdeljujejo sem ter tje častne naslove »svojim«, na pr. čast duhovskega svetovaleca, toda v takih slučajih škof navadno izpregleda odlikovancu vse: zasluge, takse in morebitne zmožnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. decembra. Deželni glavvarjem na Goriškem je imenovan dr. Alojzij vitez Pajer, njegovim namestnikom dr. Anton Gregorčič. — Gimnazijski ravnatelj v Mariboru Julij Glivacki je pomaknjen v VI. čin. razred.

Dunaj 24. decembra. »Vaterland« prijavlja članek »Quo vadimus«, v katerem zahteva, naj se s parabo § 14. uvede obligatorična dolžnost udeležiti se volitev v vse korporacije.

Dunaj 24. decembra. Justično ministrstvo izdeluje nov načrt kazenskega zakona.

Dunaj 24. decembra. Dr. Steiner nasvetuje v »Deutsche Zeitung«, naj država prepusti deželam polovico realnih davkov, kar znaša 66 milijonov, zato pa naj se davek na pivo podvoji.

Praga 24. decembra. Včeraj je imel posl. Klofač shod, na katerem je razpravljal tudi o wresenski aferi. Po shodu je precejšnje število udeležnikov demonstriralo pred nemškimi konzulatom.

Brno 24. decembra. Deželni zbor bo na spomlad razpuščen. Deželni glavar grof Vetter ne prevzame več tega; njegov naslednik bo najbrže poslanec Skene.

Moskva 24. decembra. Tudi tu so se primerili velike protipruske

demonstracije zaradi wešenske afere. Včeraj se je zbralo kacic 5000 ljudi pred nemškim generalnim konzulatom, ki so hrupno demonstrirali, strgali nemškega orla s poslopja in ga poteptali v blato. Policija je prišla prepozno na lice izgreda.

Berolin 24. decembra. Zatrjuje se in tudi listi poročajo to, da hoče Nemčija poslati več vojnih ladij v Južno Ameriko, in da hoče s tako akcijo doseči diplomatičnim potom doselej zahtevano zadoščenje od Venezuele za umor necega nemškega špekulanta in zaradi uboja več nemških mornarjev.

Hamburg 24. decembra. „Hamb. Corr.“ javlja, da se na ladji „Chios“ našli vsled kuge poginolo podgano. Ladja je izolirana in pod zdravniškim nadzorstvom, takisto vse moštvo.

Bruselj 24. decembra. Listi trde, da tečejo dogovori zaradi sestanka prezidenta Krügerja z lordom Roseberyjem.

London 24. decembra. Buri so za Božič Angleže na dveh mestih naklestili. Pri Vredfortu so bili Angleži poginili do železniške proge, pri Tafelskopu v oranjski republiki pa so od cele eskadrona angleških konjenikov ostali samo štirji možje, vsi drugi so bili ubiti ali ranjeni.

Darila.

III. izkaz daril podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju l. 1900/1901. Odbor dijaške veselice na Ribnici K 1380. Posojilnica v Moravčah 30 K. po 20 K: gg. Abram Fil., c. kr. sen. pred. c. kr. najv. sod. Dunaj, Kotnik Fran, tovarn. v Verdru pri Vrhniki, družba sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Posojilnica v Gor. Radgoni. G. Slivoik Ant., kr. serbski okr. veter. Aleksinac. K 1050. Po 10 K: gg. dr. Schwirmaul M. zdrk. Rajhenburg, Regally Fran, c. kr. sod. prist. Kamnik, Murnik Jos. ces. svet. Ljubljana, Jaklič Ant., c. kr. voj. kurat Trst, Dralka Jos. c. kr. dvor. svet. Ljubljana, Radež Julija grajšč. St. Jernej, Šepic Iv. dosluž. župan Konjice, dr. Kušar Val. c. kr. gl. učit. Koper, dr. Tonkli Nik. odv. Gorica, dr. Jankovič Fr. okr. zdrk. Kozje, Žužek Fran. nadinž. Ljubljana, dr. Treo Drag. dež. poslanec in odv. Gorica, Trevn Ant. trg. Jesenice, A. Jurtela, carsko ruski prof. Stawpolj. Po 6 K: gg. Svetič Franz izgoj. Haustenstein (Češko), Dolenc Karol c. kr. pristav. Pečnik Fran. lek. prov. Bahovec J. žel. uradnik, dr. Ant. Povšič c. kr. sod. taj. v justičnem ministerstvu na Dunaju, gospica Liseč Terezija, c. kr. poštarica Borovnica, Schweiger K. dež. urad. Ljubljana, gospica Mencinger Fanica Boh. Bistrica, Sajovic Ferdo hotelier Kranj, Kolar V. prov. Reka pri sv. Pavlu. Po 5 K: gg. dr. Horvat Fr. c. kr. notar Idrija, Peterlin Ant. c. kr. prof. Kranj, Mursa Jos. velepos. Krapje pri Ljutomeru, Hajšek Ant. dek. Slov. Bistrica, Svetina Ant. c. kr. notar Pliberk, Hutter Jan. kateh. Celovec, Flis Ant. knjigovodja Vrhnika, dr. Ribar Otok. odv. Trst, Mervec Jan. župk. St. Rupert, Fischer Marija Kamnik. Po 4 K: gg. dr. Schegula Jak. odv. Rudolfovo, N. Primožič c. kr. sodk. Tolmin, Svoboda Karl c. kr. rud. nadz. Idrija, Marentič Marija posest. Kranj, Pfeifer Jurij c. kr. in. nadkom. Rudolfovo, Kottmayer Tona soproga c. kr. viš. pravd. Laški trg, Fischer Fran. hotelier Kamnik, Krkoč Stef. župk. Lokavec (Prim.), Troha Iv. Kamnik, Šuman Jos. c. kr. dv. svet. Ljubljana, Kunej Alojzija posest. in Pirnat Milka učit. Konjice, Korošak Jak. kapl. sv. Duh v Ločah, Florian K. knjigar Kranj, Oblak Valent. trg. Rudolfovo, Anger Henr. dek. Celovec, Berlot Ant. župk. Vogersko pri Gorici, dr. Perne Fr. c. kr. prof. Kranj, Svetlin Andrej Podboršt pri Komandi, Bezenšek Jurij župk. in konz. svet. Čadram, Cvetnič Leop. c. kr. pošt. kontr. Dunaj. Po 3 K: gg. Skrem. Aleks. c. kr. gard. ritm. in Sterger Val. c. kr. voj. višji rač. svet. dr. Lenoch Jan. dv. in sod. odvet. na Dunaju, Koblar Ant. dek. Kranj, Demšar Fran. trg. Češnjica pri Železnikih. Po 2 K: gg. Berlec Fr. c. kr. žand. stražim Rudolfovo, Primšar Jos. župk. Podmelec, Lužnar Fr. nadučit. Primskovo, Mašera Al. c. kr. sod. prist. Kanal, dr. Hrašovec Silv. c. kr. god. prist. Maribor, Kadunc Fr. župk. Krašnja, Šubic Alb. c. kr. prof. Koper, Tomanič Jan. župk. sv. Urban pri Ptuj, Plevani Ivan župk. Soteska, Würzler Mat. župk. Ruše, Markošek Iv. stol. vikar Maribor, Polak Ferdo trg. Kranj, G. Sedmak Jos. Ljubljana. I K. Vsem blagim darovalkam in darovalcem bodi za toliko blagih darov izrečena najiskrenejša zahvala. Meseca novembra prosilo je 74, meseca decembra 70 revnih visokošolcev podpore. Te številke pričajo, kako nujno potrebuje to društvo podpore. Darila je pošiljati blagajniku g. dr. Kl. Seshumu, dvornemu in sodnemu svetniku na Dunaju. I. Singerstr. 7. Jak. Pukl, t. č. predsednik. Dr. F. Vidic, t. č. tajnik.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba malo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težko prebavljanje. Originalna škatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (2-18)

Izborna deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase

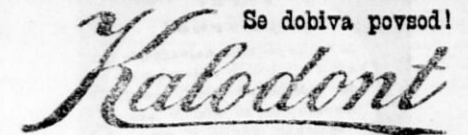
okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Jedina zaloga:

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Reaļjeva cesta št. 1, zraven cesar Franc Jožefovega mostu. (27-51)

Se dobiva povsod!

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zagreb, 30. aprila 1901.

Gg. Žnideršič & Valenčič

Ilir. Bistrica

prva kranjska tovarna testenin,

Gospod J. Weiser je prejel danes odposlane makarone ter Vam moramo izreči (1727-20)

največje priznanje

kajti blago je v istini izvrstno.

Prva

zagrebška agenturna zadruga.

Za praznike najbolj priporoča lutomerski žarovinski Riesling (leto 1900) in dolenski cviček iz kleti grofa Margherija kakor pristna naravna štajerska vina

Café-restavrant Švicarija in pivovarniška restavracija Perles (Prešernove ulice).

Na obilen obisk vabi najuljudnejše

(2802)

Fric Novak, restavrant.

Zrebanje nepreklicno
16. januarja 1902!

Srečke za ogrevalne sobe
(Wärmestuben-Lose)
Srečka à 1 krono

Glavni dobitnik
kron 40.000 vrednosti
priporoča (2659-10)
J.C. MAYER
v Ljubljani.

Najcenejše izdelovanje sodovice. Podjetje, katero prinaša dobiček in potrebuje razmeroma malo glavnice, je proizvajanje sodovice. Mi priporočamo za popolno napravo oprem tovarn za sodovico svetovno znano firmo: Dr. Wagner & Co., združene tovarne kot komanditno društvo, Dunaj XVIII., Schopenhauerstrasse 45, ki vedno prinaša v promet novosti v praktičnih strojih in ima v zalozbi poleg vsega za izdelovanje sodovice potrebnega uporabnega blaga tudi kemično čisto tekočo ogljikovo kislino. Firma dovoljuje pri popolnih napravah tudi delna odplačila.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506,3 m. Srednji srčni tlak 750,0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnja v 24 urah
23.	9. zvečer	730 5	5 1	sl. jzhod	dež	0,2 mm.
24.	7. zjutraj	730 2	4 7	sl. szahod	oblačno	0,2 mm.
	2. popol.	727 3	8 7	sl. szahod	del. oblač.	0,2 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 5 1°, normala: -2 4°.

Mesečno sobo

išče mlad gospod pri dobri obitelji, če mogoče s separatnim vhodom in s hrano. (2801)

Ponudbe pri upravnistvu »Slov. Nar.«

Dr. Friderika Lengiel - a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtja njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznane luskinde od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rdečico, zajedce in druge neznatnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred. gl. 1-50. (112-24)

Dr. Friderika Lengiel - a

BENZON-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curia, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizau, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 10. uri 17 m dopoldne in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 56 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovič varov, Heba, Marijinih varov, Pizna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genevo, Curia, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Obhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

RONCEGNO

najmočnejša naravna, arsen in železo
sodržujoča mineralna voda

priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, mal-ariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.

Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah. (1906-17)

Vsem dobrotnikom, znancem in prijateljem želi

prav vesele praznike

in
prav srečno ter veselo
novo leto

Josip Korošec

uradnik

(2797) Liboje pri Pletrovčah.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.
LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4¹/₂ pole obzoben v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h. 55

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovjših fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje talarjev in baretov. 52

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budlik in salonskih ur, vse samo dobre do najfiniješe kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 52

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 52

Pri nakupovanju

suknena in manufakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga
suknenih ostankov. 52

Pozor!

Gostilničarjem in zasebnikom naznanjam, da imam v svoji veliki zalogi

štajerska, hrvaška, dalmatinska in istrska vina

vsake boje po primerno nizki ceni. — Za pristanost vina se jamči! P. n. naročnikom se pošiljajo vzorci brezplačno. Najmanjša pošiljatev obsega 56 litrov. (2770-2)

V mnogobrojen poset se priporoča

Jurej Šterk

trgovec
Vinica, Kranjsko, p. Črnomelj.

Talanda Ceylon-čaj

Je jedrat, aromatičen, čist,

Št. 1 v zavojčkih à K —'20, K —'50, K 1'25
Št. 2 „ „ —'24, „ —'60, „ 1'50
Št. 3 „ „ —'32, „ —'80, „ 2.—

se dobiva v vseh večjih specializiranih trgovinah. (2593-10)

C. kr.

dražbeni urad

(Dorotheum)

(2374) — Dunaj — (17)
I., Dorotheergasse 17

prevzema za licitacije: glasovirje, harmonije, dobro pohištvo, okrasne komade, vozove, ekvipaže, premične reči iz zapuščin in preseljevanja, kakor sploh vsakovrstne predmete, izvzemši novo blago.

Zglasi se vsak dan od 8.—12. ure.

V Kamniku

odda se stara, znana

gostilna

„pri nebeškem očetu“

s hlevom in zelenjadnim vrtom solidnemu in kavejce zmožnemu gostilničarju na več let v najem.

Natančneje se izve pri **Ferdinandu Tomazinu**, oskrbniku v Kamniku, Gorenjsko. (2779-2)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899.
(2605-5) **L. Kres**, mlekarija.

Ženitna ponudba.

Želim vzeti v zakon mladeniča, ki pa ne sme biti čez 30 let star. Izurjen mora biti v kmetijstvu in imeti gotovine 4000 gld. Gospodje učitelji imajo prednost.

Naslov se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (2787)

Preselitev

posredovalnice za delo in službe ter za stanovanja.

Uljudno naznanjam, da sem se 8. novembra 1901

preselila s Sv. Petra ceste v Sotesko št. 8

ter prosim, da me cenjeno občinstvo tudi v mojem novem bivališči počasti z mnogobrojnimi naročili.

Z vsem spoštovanjem

Katarina Egy

posredovalnica za delo in službe ter za stanovanja. (2428-10)

(1912-33)

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja dobre vrste

kakor tudi (2626-8)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Ciril-***

Metodov stenski-***
skladni ***
koledar ***

02

Je izšel v lični moderni obliki s podobno slovanskih blagovestnikov v barvah.

Cena izvodu K 1.40,

po pošti 20 vinarjev več. Dobiva se v trgovinah v Ljubljani in pri založniku

*** Tiskarna ***

A. Slatnar

*** v Kamniku. ***

19

(2434-9)

Mizarska zadruga

v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitev

raznovrstne

temne in likane

sobne

oprave

iz suhega lesa, solidno izgotovljene do lastnih in predloženih vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Josip Arhar načelnik.

(502-44)

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise gledé tlakovne in odporne trdote daleč nadkrijujoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najstovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(2111-14)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Nadlogar.

Prvo zagrebško lovsko društvo išče **vrlega nadlogarja**. Isti mora biti popolnoma vešč v vsaki stroki nizkega lova, poglavito v izreji fazanov in lovljenju roparske zverjadi s petljami in z železi, **zlasti pa mora biti neutrudljiv v preganjanju lovskih tatov.**

Plača je na mesec 50 K. Hiša in hlev z vrdom in 1 oralom polja na uporabo, 2 kvadratna sežnja drv ter nagrada za ubito roparsko zverjad, kakor tudi nagrada za vsakojako koristno divjačino, katera se v lovskem kraju ustrelji. Isti ima na dresuri vedno 1 do dva psa, kar se posebno dobro nagraduje.

K ponudbam naj se prilože prepisi spričeval o dosedanjem službovanju ter o izvršenih šolah kakor tudi o eventualno izvršenih izpitih (kar ni neobhodno nujno). Ponudbe naj se določijo na:

Prvo zagrebško lovsko društvo, v roke Stanku Jandrijevič, Heca 37.

(2793-1)

Prepisi se ne vračajo.

Žrebanje dne 2. januarja 1902.

	Glavni dobitki
Promese h kreditnim srečkam à K 13	K 300.000
„ k srečkam uravnave reke Donave à K 9	„ 140.000
„ „ mesta Krakova à K 7	„ 50.000
Ljubljanske srečke	„ 50.000
Srečke avstrijskega rudečega križa : : : :	„ 70.000

dobé se pri

(2790)

Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2.

Zasebna plesna šola

v veliki dvorani hotela „pri Maliču“.

Zasebni poučni tečaj in vaja za gospode in dame vsak torek in petek ob pol 8 uri zvečer. Sprejemajo se otroci in mladeniči iz boljših rodbin, tudi taki, ki že znajo nekoliko plesati. Pouk vsak torek od 6. do 7. ure in vsak petek od 5. do 7. ure.

Posebno se poučuje ob vsaki dnevni uri. Plesni pouk za privatne družbe, klube in zasebne hiše v vseh antičnih in modernih plesih po lahko in hitro umiljivi metodi.

Zglasi in vpiše se lahko vsak dan od 11. do 12 ure predpoldne in od 3. do 4. ure in popoldne v hotelu „pri Slonu“ sobna št. 65.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra, plesni mojster.

Od nedelje, 29. t. m., vsako nedeljo in praznik plesne vaje za odrasle od 5. do 9. ure zvečer. Abonements-listek do konca pusta 6 K. (2800-1)

„Narodni tiskarni“ je izšel v drugem natisu v proslavo Prešernove stoletnice kot decemberska številka „Ljubljanskega Zvona“

Prešernov album

*** bogato ilustrovan. ***

Fosamezni izvodi te številke K 240.

*** Po pošti 12 vinarjev več. ***

*** Naročila usprejema ***

*** Lavoslav Schwentner ***

*** knjigotržec v Ljubljani. ***

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

na Primorskem

naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

(1269-15)

veliko zalogo

veliko zalogo

*** izgotovljenega pohištva vseh slogov ***

v Solkanu pri Gorici

na Primorskem.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva tvrde Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia šte. 1, katero bodemo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

*** Cene zmerne. ***

Delo je lično ter dobro osušeno.

Pod Trančo št. 2.

52 Veliko zalogo

Klobukov

prilporoča J. Soklič.

Najnižje cene.

Pod Trančo št. 2.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagoviti naj se vzorec vpsolati.

52

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

52

Postrežba točna. — Cene nizke.

Avzug Repič, sodar

Ljubljana, Kollzejske ulice šte. 16

(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

52

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Dragotin Košak

* zlatar *

52 Ljubljana, Prešernove ulice št. 5,

Velika zaloga

razne zlatnine in prstanov.

(Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvršé.)

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

52 Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo v zlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Ign. Fasching-a vdove

52 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

prilporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprilporočnejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po cenl. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Priznana naravna

istrska vina

pošiljata po nizki ceni (2010-30)

Rebec & Zalaznik, Pulj.

Gospodična ali deklica

se sprejme na stanovanje in hrano v Gospodskih ulicah št. 4, I. nadstr. (na levo).

(2612-3)

Pozor! v gostilni Pozor!

„pri Zajcu“ na Rimski cesti je cena istrijskega vina znižana

(2792-1)

ter se je pričel točiti

hrvaški pelinkovec.

Učenec

kateri mora biti vešč tudi nemškega jezika, sprejme se takoj v trgovino z mešanim blagom.

Ponudbe pod naslovom: „K. 100“ poste restante Rudolfovo.

(2780-3)

Spreten

solicitator

ter samostojen konceptni uradnik išče vsled smrti svojega šefa mesto v odvetniški ali v notarski pisarni.

(2792-1)

Ponudbe na upravnitvo »Slov. Nar.«

Najfinejši

cvetlični med

iz čebeljaka Babnikovega v Dravljah, z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklenicah po 1/4, 1/2, in 1/1 kilo

Edmund Kavčič

trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice.

(12-257)

Usojamo si kar najbolje priporočati

prima vina

lastnega pridelka, obenem prosimo, da naju počastite v slučaju potrebe s precej obsežnim naročilom. Ponujamo: Lisansko rdečo à 18 in 19 kr., belo à 22 in 24 kr., istrijsko rdečo à 14 in 15 kr., belo à 16 in 17 kr., šilher à 15 in 16 kr., teran à 16 in 18 kr. za liter loco Pulj v posojitnih sodčkih, ki se kar najbrže franco nazaj odpošljejo.

S spoštovanjem

Ivan in Nikolaj Žic

veletrgovina z vinom.

(2730-4) Barka: Domitila & Stefania, Pola.

Trije prostovoljci

iščejo stanovanja za 1. januar 1902 in sicer ali jedno veliko sobo ali pa dve manjši skupaj.

Ponudbe na upravnitvo »Slov. Nar.« pod: „prostovoljci“.

(2781-3)

Drsalice,

vsakovrstne fine in priproste nože in škarje, gumi cevi in vse v to stroko spadajoče predmete

priporoča sl. občinstvu po nizkih cenah 62 let obstoječa tvrdka

(2691-4) **N. Hoffmann.**

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Samo do sobote 28. decembra:

Prekrasna plastična razstava

Lepo predivo

kakor tudi vse druge deželne pridelke

ter vsako množino suhih gob

kupuje najdražje

Anton Kolenc

trgovec v Celji na Stajerskem.

Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in kakovost.

(2182-23)

Proda se takoj ali s 1. februarjem dobro upeljana (2799-1)

trgovina mešanega blaga

v večjem trgu na Dolenjskem pod jako ugodnimi pogoji. S to trgovino združena je tudi

kupčija z deželnimi pridelki.

Naslov se izve v upravnitvu »Slov. Nar.«

Za božične praznike

prilporoča (2759-6)

pekarna in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Ljubljana, Stari trg št. 21

različna nasladna peciva, kakor tudi fine potvice, medene, rozinove in mandeljnové, ter fine šarkeljne in pince.

Nadalje prilporoča

raznovrstne okraske za božična drevesca

po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo in izvršujejo točno.

Versajl in Trianon

z njunimi čudovitimi vodometi.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

(2791)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojsake do narednika 20 h.

Dijaki dobé znižane cene le takrat, kadar pridejo korporativno s svojimi gg. profesorji.

Moja pristna kolinska voda, destilovana po izvirnem receptu iz najditelja, mojega pradeda, je znana v vseh delih na zemlji, pod naslednjo, postavno deponirano znamko:

Johann Maria Farina
Jülich's Platz N. 4.

Kolln. Ivan Marija Farina Jülich's-Platz št. 4.

Patentovani zalagatelj Nj. Apost. Veličanstva Frana Josipa I., cesarja avstrijskega in kralja ogerskega, kakor mnogih drugih cesarskih in kraljevskih dvorov.

Ant. Krisper.

Lekarni Piceoli, Mayr, drogerija Kane, dalje H. Kenda, Alojzij Persehe, Fd. Mahr.

Mlad

trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni, specerijski in železninski trgovini (Auslage-Arrangier) ter vojaščine prost, želi zaradi zaslužka svojo službo spremeniti.

Cenjene ponudbe naj se pošiljajo pod A. M. št. 102, poste restante, Velenje.

(2783-3)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

TOVARNA DEŽNIKOV

Ljubljana, Mestni trg.

Važno! za Važno!

gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, usne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebnice, kirurški obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel.

52

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno prilporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno l. t. d. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Konkurenčne cene!

Fr. P. Zajec

52 urar, trgovina z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih švicarskih žepnih in stenskih ur. Nikelnasta remontoar ura... od gl. 1.90. Srebrna cilindar remontoar ura... 4.—.

Trgovina vseh optičnih predmetov: očal, barometrov, termometrov, daljnogledov. Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Ceniki brezplačno!

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke,

52 jopic in plaščev za gospe,

nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitroje izgotovljajo.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši fačone

priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

52 Ljubljana, Stari trg, tik moje glavne prodajalne na voglu.

Poštna upraviteljica

želi premeniti dosedanje službo.

Blagohotne ponudbe naj se upošlejo:
R. L. 100 poste restante Ljubljana. 2777-2

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na
Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki sastonj. (51)

Kupujte in zahtevajte

povsod le svinčnike, ki nosijo napis:

„Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

Ti svinčniki so nove blage in zanesljive dobri ter iz svetovnoznane avstrijske tvrdke Hardtmuth-ove in nič dražji od drugih. Svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ naj se vpeljejo v vse šole, saj dišna naša družba skrbi največ za narodne šole in vsak krajevar jej dobro dojde. (2331-10)

Z blagim namenom je združeno dobro blago.

Cena 19 ducatov:				
Št. 100	Št. 90	Št. 301	Št. 302	Št. 504
K 142.	K 270.	K 450.	K 504.	K 684.

Glavno zalogo ima

trgovina Ivana Bonača v Ljubljani.

!! Ugodna prilika !!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gl. 80 kr.

Lepo poslačena ura s verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la šepnih robocev, 1 svetovno pat. šepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 38 podob, najkrajnejših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu podučilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar poraben, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelnov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3/4 zлата, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 fino šepno toaletno sapunilo, 1 prakt. šepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospode z imit. draguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gl. 80 kr.** Odpošilja pp poštne povzetju ali če se denar prej pošlje. (2794)

Oh. Jungwirth
Krakovo št. 64.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Zaradi preselitve se daje v najem ali pa tudi v kup

hiša v Škofji Loki

v kateri se nahaja star in renomiran ključavničarski obrt, a je pripravna tudi za kak drugi obrt. (2771-3)

Več pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Dobre cenene ure

s 3letnim pisemenim jamstvom razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka 370

Prava srebrna remontoarka 580

Prava srebrna verižica 120

Nikelnasti budilec 195

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2768-3)

Ilustrovani katalog sastonj in poštne proste.

Št. 45.497.

Razglas.

(2785-1)

Pobiranje pasjega davka za leto 1902 pričelo se bo z 2. dnem januarja 1902. Ta davek plačati je v okrožji ljubljanskega mesta od vsacega psa, izimši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbijo za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do 20. dne februarja 1902 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bo polovil konjač od 20. februarja 1902 nadalje vse one pse, kateri se bodo nahajali na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 16. decembra 1901.

T. št. S 15-16/1/1.

Oklic.

(2762-3)

Na premoženje pod tvrdko „Josef Grosslercher & Comp.“ za promet tovarne za slamatc klobuke na Viru, registrovanega komanditnega društva, kakor tudi na privatno premoženje osebno jamčičega družbenika **Jožefa Grosslercherja**, tovarnarja slamatnikov na Viru, je bil **dné 16. decembra 1901** (trgovinski) stečaj objavljen.

Konkurzni komisar: c. kr. sodnik dež. sodišča g. **Franc Vedernjak** v Ljubljani. Začasni upravitelj mase: g. **J. dr. Maksimilijan pl. Wurzbach**, advokat v Ljubljani.

Ustanovitev roka: **dné 30. decembra 1901** predpoldne ob 9. uri pri podpisnem sodišču, soba št. 22 (pred konkurznim komisarjem).

Rok za oglas: **do dné 17. februarja 1902.**

Likvidacijski in poravnalni dan **3. marcija 1902** predpoldne ob 9. uri pri podpisnem sodišču, soba št. 22 (pred konkurznim komisarjem).

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani,

oddelek III, dné 16. decembra 1901.

Pristen Pekarekov kitajski čaj

v originalnih zavitkih

se ne more nadomestiti, kar se tiče kakovosti, z nikakršno drugo, kakorkoli imenovano znamko, ter ostane nedosežen glede finosti, moči in arome, po svojem izbranem mešanju.

Nikdo naj ne zamudi poskušnje in pri nakupu naj pazi na podpis pri vsakem zavitku, da ne dobi manj vrednega blaga ali celo ponarejenih izdelkov.

Pekarekov pristen kitajski čaj

se dobi v Ljubljani pri:

Alojzija Lillegu, špecer. trgovcu in **Antonu Kancu**, drogueristu.

Najizvrstnejši, priznani najboljši

jekleni plugi na 1, 2, 3, in 4

brane za travnike in za mah,

kročasti ali gladki jekleni poljski valji,

sejalni stroji „Agricola“,

sečni stroji

za travo, deteljo in žito,

grablje za seno in žetev, obračala za seno,

Patentovani sušilni pristronji

za sadje, zelenjavo itd.

Stiskalnice za grozdje in sadje

kakor tudi za druge namene.

Mlini za sadje in grozdje.

Stroji za mečkanje grozdja

(Traubenrebelmaschinen).

patentovane trtne brizgalnice za uničevanje

grintovca in krvnih uši

„SYPHONIA“.

Ph. Mayfarth & Co.

c. in kr. izključno pat. tovarna gospodarskih strojev, železolivnic, parnih fužin. (2282 8)

Ustanovljeno 1872. Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71. 750 delavcev.

Nagrajena več kakor s 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah. Natančne kataloge in nebrojna priznalna pisma grat s. Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Slamorezni stol

s patentovanim vrtilnim krožnim mazilnikom,

z lahkim hodom, prihrani se kakih 40% moči.

Prenosne štedilnokotlene peč.

Parilniki za klajo.

Najnovejša čistilnice za žito.

Izbiralniki.

Strgala za koruzo.

Stiskalnice za seno

za ročno gonitev, stoječe ali prevozne.

Mlatilnice s patentovanim vrtilnim

krožnim mazilnikom za g-

nitev z roko, vitlom (geplom) ali s paro.

Mlini za debelo moko. Rezalnice za repo.

vrtli (gepli)

za vprego 1-6 vprežnih, živalij,

kakor tudi vse druge gospodarske stroje iz-

delujejo in dobavljajo v najnovejši konstrukciji

Ph. Mayfarth & Co.

Pletilno in vezilno blago

in sicer

za dame in otroke:

nogavice, rokavice, gamaše, štupe, spodnje hlače, životci, krila, suknje, štučke, volnene avbe, oblačilca, jopice, volneni čeveljčki, hlačice z životcem za otroke

itd. itd.

za gospode in dečke:

nogavice, ogrevalnike za kolena, trebušna ogrevala, štuci za turiste in kolesarje, telovniki in nogavice za lov; originalno dr. **Gustava Jäger** normalno perilo, originalne dr. **Lahmanna** srajce, hlače in jope

in še razno drugo pletilno in vezilno blago, vse samo izdelki prvih avstrijskih in inozemskih tovarnarjev, zato

nikakeršno sejmsko blago

priporoča v znano bogati izbori

trgovina s perilnim, pletilnim in modnim blagom

C. J. HAMANN

Mestni trg št. 8.

Ker sem se jako ugodno pogodil z nekim prvim tovarnarjem pletilnega in vezilnega blaga, morem tekmovali z vsako konkurenco (tudi take malih tovarnarjev ne izvzemam) in morem oddati najboljše vrste damskih in otroških nogavic, kakor tudi nogavic za gospode in dečke za sledeče nizke cene, in sicer:

1 par garantirano pristinobarvnih črnih patent nogavic za otroke	20 kr.
1 " " " " patent nogavic za deklice	36 "
1 " " " " patent nogavic za dame	52 "
1 " " " " finih nogavic za dame	32 "
1 " " " " nogavic za gospode	28 "
1 " izvrstnih finih maco-nogavic za gospode	25 "
1 " izvrstnih pletenih Vigonia zimskih nogavic za gospode	35 "
1 " izvrstnih pletenih volnenih nogavic za gospode	40 "

in druge.

Prosimo torej vse tiste, ki potrebujejo za-se ali za otroke kake nogavice ali obujke, naj si ogledajo od mene priporočene, prej ko si dobavijo svoje potrebščine znabiti kje drugod.

Z velespoštovanjem

(2701-4)

C. J. Hamann

špecijalist vsakovrstnega dobrega pletilnega in vezilnega blaga.

Kupovanje neprisljano.

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišje odlikovanje!

Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s 1860 T.P.A.P.M. na podplatu. С.П.Е.Т.Е.Р.В.У.Р.С.К.Е

Šentpeterburške

galoshe

čevlji za sneg, Storm Slippers

Vsak dan se izdelava v tovarni 40.000 parov!

Samojedini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

V Ljubljani se dobivajo pri znanih tvrdkah: **J. S. Benedikt, Ernest Jeuncker, A. Kasch, Henrik Kenda, Iv. Mordik, Ant. Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schüller, F. M. Schmitt, Fran Szantner** itd. (2808-12)

Kupi se ceneje, kakor pri vsaki razprodaji!

M. ŽARGI

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti.

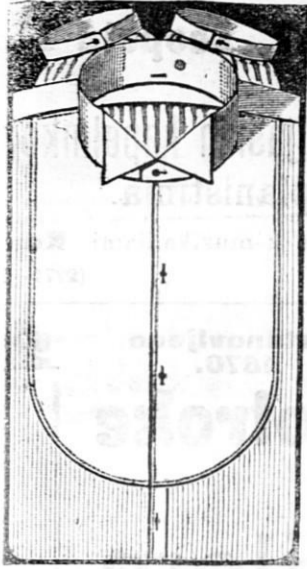
Ugodna prilika za nakup božičnih in novoletnih daril!

Zaloga

najnovjših kravt, sraje, ovratnikov, ženskih in otročjih predpasnikov, modercev itd.

Velika izbira raznega zimskega blaga. (2782-3)

Kupi se ceneje, kakor pri vsaki razprodaji!

Prezema se izdelava popolnih oprav za neveste.

Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

samo iz blaga tvrdk B. Schroll, Graumann in Sigi. Nikako malovredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za brezhibni kraj in najpoštenjšo postrežbo jamči tvrdka

C. J. HAMANN, Ljubljana

Mestni trg št. 8. (2586-27)

Dobavitelj perila več c. in kr. žastniških oskrbovališč.

Istotam se dobi izvorno dr. Gustav Jäger-ja volneno perilo vsake vrste, kopeljsko perilo, potem klobuke iz lodna in kož tvrdk Pless, Mickl in Pichler, najboljše moške in ženske nogovice, kravate, modree, žepne robe, razno drugo modno in tkano blago za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastno izdelovanje predpasnikov, bluz, spodnjih kril, ju-tranjih jopic, spalnih sukenj itd.

Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence

Ako bi imel kupec vzrok, biti nezadovoljen z blagom pri meni kupljenim, se to blago rade volje zamenja ali pa denar povrne.

Izdelava popolnih oprav za novorojenke.

Zakaj se angleško

skladišče oblek tako močno obiskuje? Zato, ker se tam dobiva konfekcija za dame, gospode in otroke v istini za čuda nizko ceno in vselej le sveže, najmodernejše blago.

Žudi na plačilne obroke.

Oroslav Bernatovič

vogal sv. Petra in Reseljeve ceste št. 3.

(2789-2)

Izdelovanje sodavice

z našimi avtomatično delujočimi stroji na sodavico pri-naša obilo dobička. Zahtevajte cenik ter proračune stroškov o

popolnih strojnih napravah

za sodavico najnovjšega sistema, kakor tudi pristroje (aparate) za točenje piva in vina v veliki izbiri.

(2796-1) Brez stroškov in franko.

pri

Dr. Wagner & Compagnie

združene tovarne kot komanditno društvo, podružnica na Dunaju XVIII.

Schoppenhauerstrasse 45.

Prave ruske

galoše

iz Rige z znamko zvezda

se dobijo po nizki ceni na debelo in drobno samo pri:

Ant. Krisper-ju in Vaso Petričić-u v Ljubljani

ter nadalje tudi pri sledečih tvrdkah: (2486-12)

Litija: Valentin Lapajne, V. Treven.
Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.
Kamnik: Gregor Kratner.
Kočevje: E. Hofmann, Franc Bar-telme, Franc Jonke.
Kostanjevica: Alojzij Gatsch.
Kranj: Marija Pollak.
Krško: Rupert Engelsberger.

Litija: Lebinger & Bergmann.
Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij Persche, M. Cescutti, K. Treo.
Novomesto: J. Medved, M. Barborič.
Postojna: D. Dolničar.
Radovljica: Leopold Fürsager, Fri-derik Homann, Oton Homann.
Škofja Loka: J. N. Koceli.

Št. 45.499.

Uabilo.

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji

čestitanja ob novem letu in ob godovih

s tem, da si jemljó oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu. Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje Karol Karinger, Vaso Petričić in Albert Schäffer.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti **jedno krono**, in na vpisani pólí poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisnim pošiljtvam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mesni magistrat v Ljubljani

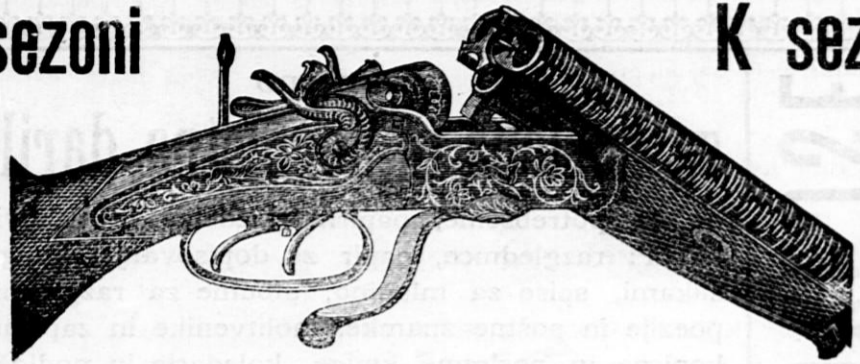
dné 19. decembra 1901.

(2765-2)

Župan: Ivan Hribar.

K sezoni

K sezoni

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastojni.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastojni.

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovjših sistemov in najnovjše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakuem najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo-brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(1596-23)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne tevilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so iz le v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
Zarnkovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.
A. Aškerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
— Štiri novele, broš. à 20 kr.
Beneš-Třebizsky: Blodné duše. Roman, broširan à 70 kr.
Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
— Dve povesti, broš. à 25 kr.
Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.
Po znižani cenil priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in rekl. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwentner
knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Za Božič in novo leto!

Josip Hochstädter in sinovi, Zagreb
Draškovičeva ulica 24, 26

priporočajo svoje izborne vrste piv v sodčih in steklenicah, in sicer:

Gössko pivo Plznski prazvor

iz Gössa pri Ljubnem

iz meščanske pivovarne v Plznu

Monakovsko avguštinsko pivo.

Za udobnost p. n. občinstva razvrščajo se omenjena piva v zaboje po 25 ali 50 litrov, kakor kdo zahteva, vendar se morejo oddati le kompletni zaboji. — Zagrebškim odjemalcem se vsako naročilo od 5 steklenic naprej dostavi franko na dom.

☞ Ceniki zastojni. ☞ (2707-5)

Z velespoštovanjem

Josip Hochstädter in sinovi, Zagreb,
Draškovičeva ulica št. 24, 26.

Monakovsko avguštinsko pivo.

Gössko pivo.

Plznski prazvor.

MARIJA DRENIK, Kongresni trg 7,

Hiša „Matice Slovenske“.

Največja zaloga vsakovrstnih ženskih ročnih del in pripadajočega materijala. Monogrami in druge risbe se predtiskujejo na vsako blago. Priporočam tudi bogato zalogo volne po najnižji ceni. Izvršujejo se vsake vrste veznine v beli kakor cenejši tamburirni tehniki.

(2740-4)

Zunanjim naročilom se ustreza najtočneje.

Za novo leto!

Vedno razstavljeno!

Stojala za božična drevesca in primerna darila, kakor: drsalice, mesoreznice, tehtnice, stroje za ribanje kruha, sladkorja itd., možnarje, modelčke, likala, mlinčke za kavo, samovarje ter vse druge v to stroko spadajoče predmete po jako ugodnih cenah priporoča

Samovar.

Andr. Druškoviča naslednik
Valentin Golob
trgovina z železino na Mestnem trgu.

(2760-3)

V četrtek, dne 26. decembra, zvečer ob 1/2 8. uri v glasbeni dvorani filharmoničnega društva

KONCERT

vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27, Leopold II., kralj Belgijcev

na korist pokojninskega fonda c. in kr. avstr. vojaških kapelnikov. Sodeluje gospdč. Marija pl. Pelikan, pianistinja.

Vstopnice se dobivajo pri Otonu Fischer-ju, trgovina z muzikalijami, Kongresni trg, Tonhalle.

(2774-2)

NAJNOVEJŠE

primerno za božična in novoletna darila!

Šolske potrebščine, papirnate izdelke in tiskovine, kakor: razglednice, papir za dopisovanje, knjige s slikami, spise za mladino, albume za razglednice, poezije in pošne znamke, molitvenike in zapisnike, kopirne in poslovne knjige, koledarje in podložke, dalje vizitnice in pismene glave, kuverte, račune, etikete, poročna naznanila itd. itd.

izgotavlja urno in ceno (2617-6)

akcidenčna tiskarna in trgovina s papirjem
Karol Jill
v Ljubljani, na Kongresnem trgu.

Ustanovljeno 1870. **Perilo** Ustanovljeno 1870.

za gospode, dame in otroke vsake vrste priporoča v nedosežni izbihi renomirana

trgovina s perilom

C. J. Hamann

Mestni trg št. 8.

Zalagatelj perila več častniških zavodov.

Perilo po meri se izgotavlja v najkrajšem času. Natančno delo in znano dober kraj.

Usojam si opozoriti na to, da se pri meni izgotovljeno perilo nikdar kakor se to godi skoro pri vseh v trgovini se nahajajočih perilnih izdelkih iz tovarn, zlasti pri

srajcah za gospode

da se tem dá prikupljiva zunanost in slepeča belost, ne izpira s klorovo vodo, kar tkanini bistveno škoduje, in se ne lika s stroji, ampak se čisti in lika po starem sistemu, ki snovi ne pokvari.

Temu svojemu ravnanju in ker za izdelovanje perila porabljam samo najlepše **B. Schroll-ovo blago** imam se zahvaliti, da je moje perilo, zlasti pa

srajce za gospode

zaradi svoje izredne trpežnosti in zato tudi cenenosti daleč čez domače meje na jako dobrem glasu. Da je temu tako, izpričujejo več let na tisoče dohajajoča laskava zahvalna pisma kakor tudi vsak dan dohajajoča naročila, in sicer celo iz mest, kjer gotovo ne manjka izdelovalcev in prodajalcev perila.

Sklicujem se na ravno omenjeno ter prosim, da se v slučaju, ako potrebujete kako perilo, obrnete z zaupanjem na moje tvrdo, in zagotavljam že vnaprej v vsakem oziru strogo reelno postrežbo.

Z velespoštovanjem

C. J. Hamann

Izdelovalec perila.

(2700-4)

Prezname se oprema za gospode in dame.

Prezname se oprema za novorojenčke.

Božična in novoletna darila.

Priporočam svojo veliko zalogo finih švicarskih ur, krasne stenske ure, budilke, verižice, prstane, jako lepa in okusna različna darila iz finega kina-srebra, namizne oprave (Besteck) itd. Pripomnim, da sem dobil lepo izbero švicarskih žepnih srebrnih in zlatih ur.

Vse je puncirano pri c. kr. uradu. Na razpolago so novi veliki ceniki, katere razpošiljam poštine prosto. (101-88) Za vse blago jamčim 1 do 5 let.

Fran Čuden.

Mestni trg. Mestni trg.

Najnižje cene!

Krasna darila za Božič in Novo leto

priporoča v najraznovejši izbihi

L. Schwentner v Ljubljani

knjigarna in trgovina z muzikalijami in umetninami

Dvorski trg, Židovske ulice.

(2738-5)

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad
15 milijonov kron. nad 300.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 od sto ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

(1856-18)

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.